

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lito banknotai turi daugiau apsaugos požymių nei naujoji Europos Sąjungos valiuta - euras. Praėjusią savaitę Lietuvos banke lankęsi Belgijos Nacionalinio banko (BNB) ekspertai iš lito apsaugos požymių išskyrė ir gerai įvertino punktyrinį vaizdą - banknoto nominalo skaičių iš labai mažų skylučių, matomą pakėlus banknotą prieš šviesą. Šias apsaugos priemones, kurias turi 50 litų ir 100 litų banknotai, turės ir naujieji 10 ir 20 litų banknotai, kuriuos į apyvartą planuojama išleisti dar šiais metais, pranešė Lietuvos bankas. Belgijos pinigų ekspertai gerai įvertino abiejų valiutų banknotų apsaugą. Jie pabrėžė, eurai neturi kai kurių apsaugos požymių, kuriuos turi litai, nes spausdinant euro banknotus skirtingose šalyse, reikėjo suderinti ir skirtingų spausdintuvų galimybes. BNB ekspertai Lietuvos banko Kasos departamento darbuotojams pristatė Belgijos patirtį spausdinant euro banknotus, pasirengimą naujosios Europos Sąjungos valiutos grynųjų pinigų įvedimui. Eurai ES šalyse pasirodys sausio 1 dieną. Kada naujoji ES valiuta bus įvesta Lietuvoje, kol kas neaišku, o litas euru bus susietas kitų metų vasario 2-ąją. Dabar litas susietas su JAV doleriu santykiu 4:1.

- Eimunto Nekrošiaus ir Oskaro Koršunovo teatrai iš Sarajevo vykusio festivalio į Vilnių grįžo su aštuoniais prizais, iš kurių trys - pagrindiniai. Spalio 14-27 d. Bosnijos ir Hercegovinos sostinėje vykusiam 41-ajame tarptautiniame teatro festivalyje "MESSarajevo" dalyvavo du lietuvių spektakliai - O. Koršunovo "Meistras ir Margarita" ir E. Nekrošiaus "Otelas". Pastarasis pastatymas pagrindinės komisijos buvo pripažintas geriausiu festivalio spektakliu, E. Nekrošius - geriausiu režisieriumi, o Vladas Bagdonas - geriausiu aktoriumi. "Meistras ir Margarita" buvo apdovanotas publikos ir specialiu dienaščio "Oslobodenje" kritikų prizais kaip geriausias spektaklis. Geriausia jauna festivalio aktorė buvo pripažįstama Vitalija Mockečiūtė, suvaidinusi Anušką, o literatas Sigitas Parulskis gavo specialų festivalio komisijos prizą už Michailo Bulgakovo romano inscenizaciją. O. Koršunovui atiteko Jurislavo Koreničio vardo prizas kaip geriausiam jaunam režisieriui. 2001 m. festivalyje "MESSarajevo" dalyvavo teatro ir šokio trupės iš Rumunijos, Bulgarijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Danijos, Švedijos, Nyderlandų, Prancūzijos, Slovėnijos, Kroatijos, Vokietijos, Lietuvos bei Bosnijos ir Hercegovinos. Šiais metais pagrindinėje jo programoje buvo parodyta 15, nepagrindinėje - 3 spektakliai. Festivalyje įvyko ir trys specialios premjeros. Ilgametės teatro tradicijas turinčiame Sarajeve buvusios Jugoslavijos laikais 1962 m. įkurtas festivalis "MESS" buvo vienas didžiausių teatrinių įvykių šalyje, skatinančių modernios teatro kalbos vystymąsi. 1997 m. festivalis įgavo tarptautinį atspalvį ir dabar kasmet Bosnijai ir Hercegovinai pristato naujausias Europos teatro kryptis.

III-oji Pasaulio Lietuvių dainų šventė Vilniuje įvyks ne 2002 metais, kaip buvo numatyta, bet 2003 metais

VALDAS ADAMKUS NEPRITARIA VALDOVŲ RŪMŲ ATSTATYMO

Prezidentas V. Adamkus vis labiau reiškia savo požiūrį, nepritardamas dabartinės valdančiosios daugumos sprendimams. Lankydamasis pasaulio kultūrinį paveldą globojančios UNESCO būstinėje Paryžiuje, Prezidentas netikėtai pareiškė prieštaraujantis Valdovų rūmų atstatymui. Prezidentas sakė, jog nesąžininga kalbėti apie autentiškų rūmų atstatymą, jei tie rūmai yra tik savotiškas mitas. Pasak V. Adamkaus, pirmiausia būtina atsakyti į klausimą, ar siekiama atstatyti šiuos rūmus, ar pastatyti naujus, nes, anot Prezidento, dabar paaiškėjo, jog daug ką norima atstatyti taip, kaip įsivaizduojame.

Prieš Valdovų rūmų atstatymą pasisakė ir 49 įvairioms frakcijoms priklausančios Seimo nariai, parengę įstatymo projektą, kuriame siūloma atšaukti prieš metus priimtą įstatymą dėl Valdovų rūmų atstatymo. Taip mano ne tik opozicijos atstovai, bet ir dalis socialliberalų, kurie pareiškė abejojančius, ar dabartinė Lietuvos finansinė padėtis leidžia valstybei imtis milijoninių išlaidų. Kaip žinoma, 2002-ųjų metų valstybės biudžete Valdovų rūmų atstatymo darbams numatoma skirti septynis milijonus litų. Atstatymo priešrinkininkai teigia, kad tokių pinigų

pakaktų šimtui Lietuvos mokymų nupirkti po 15 kompiuterių ar visus metus išlaikyti Vilniaus ir Kauno globos bei rūpybos įstaigas.

Prezidentas V. Adamkus prieš metus taip pat pritarė Valdovų rūmų atstatymui ir 1998 metais kartu su A. Brazausku pasirašė aktą kaip Vilniaus piliečių globėjai. Dabar Prezidentas pripažino buvęs rūmų atstatymo šalininkas, tačiau, pasak jo, sužinojęs visas šio reikalo detales, iš esmės pakeitė poziciją. Valdovų rūmų atstatymas, kuris pagal planą turėtų būti baigtas 2009 metais, kainuotų per 120 milijonų litų. Atstatymo šalininkų nuomone, tos lėšos atsipirktų per penkerius metus dėl užsienio turistų.

Tuo tarpu premjeras A. Brazauskas, viešėdamas Berlyne, kategoriškai pareiškė jokių būdu neatsisakysiantis Valdovų rūmų atstatymo idėjos. Tai žurnalistas davė progą pajaukauti, jog buvo šūktelėta Paryžiuje, o atsiliepta Berlyne. Beje, tarp politikos apžvalgininkų pasklido nuomonė, kad A. Brazauskas už Valdovų rūmų atstatymą aktyviai agituoja todėl, kad nori šio pelningo objekto statybą atiduoti savo bičiulių valdomoms firmoms.

Rūmų atstatymo šalininkai

remiasi tokiais autoritetais kaip velionis monsinjoras K. Vasiliauskas, istorijos profesorius E. Gudavičius, žinomas restauratorius daktaras N. Kitkauskas ir kiti. Žiniasklaidoje pasirodė pranešimų, kad ir žinomas mūsų išeivijos verslininkas J. Kazickas, žadėjęs skirti 175 tūkst. litų Valdovų rūmams atstatyti, dabar irgi pradėjo abejoti dėl rūmų atstatymo būtinumo.

Žinoma, visi politologai pripažįsta, kad dviejų valstybės valdovų ginčas, primestas ir visuomenei, tėra tik prezidento rinkimų kampanijos dalis.

Dėl Valdovų rūmų atstatymo kilo net skandalas praėjusį savaitgalį vykusiam vadinamųjų socialdemokratų tarybos posėdyje. Į tribūną puolęs Seimo vicepirmininkas V. Andriukaitis, matyt, išgirdęs apie Prezidento pareiškimą Paryžiuje, ragino nedelsiant priimti rezoliuciją dėl Valdovų rūmų atstatymo. A. Brazauskas turėjo raminti įsikarščiausį oratorių.

Iš tiesų, kaip pažymėjo Tarptautinių santykių ir politilos mokslų instituto dėstytojas politologas A. Lukošaitis, Valdovų rūmų atstatymas yra ne V. Adamkaus ar A. Brazausko, o visuomenės reikalas.

Petras Katinas

"XXI amžiaus" apžvalgininkas

Kalbant, kad ir apie mediciną, juk yra sudėtingų, brangiai kainuojančių operacijų, už kurias sumokėti privačioje klinikoje įstengtų toli gražu ne kiekvienas lietuvis", - pasak Žilinskienės, sistemingai dirbant korupcijos lygį imanoma sumažinti maksimaliai, tačiau yra sričių, kuriose, kaip rodo pasaulio patirtis, korupcija lieka.

"Kaip rodo ir išsivysčiusių vakarų valstybių patirtis, sudėtingiausia pažaboti korupciją muitinėje. Antra sritis, kurioje kovoti su korupcija pakankamai sudėtinga - tai politika, konkrečiai, partijų finansavimas", - sako Žilinskienė. Tyrimai rodo, jog vidutinis kyšio dydis Lietuvoje siekia apie 800 litų. Verslo atstovų beveik dešimtkart daugiau.

Aurelija Simutis

JAV KONGRESE PRISTATYTAS LAISVĖS KONSOLIDACIJOS AKTAS

Spalio 24 d. JAV Kongrese buvo pristatytas "Laisvės konsolidacijos aktas 2001" (*Freedom Consolidation Act 2001*). Šis aktas atskirai pristatytas abiejuose JAV Kongreso rūmuose - Atstovų rūmuose ir Senate.

"Laisvės konsolidacijos akte" JAV Kongresas išreiškia paramą JAV Prezidento George W. Bush nubrėžtai NATO plėtros vizijai, kurią jis pateikė Varšuvoje š. m. birželio 15 d. Kongresas taip pat ragina kitas NATO nares dirbti kartu su JAV, kad ši vizija būtų įgyvendinta NATO viršūnių susitikime 2002 m. Prahoje.

12 kongresmenų kosponso-riuotą aktą Atstovu rūmuose

pristatė Doug Bereuter. Senate aktą parėmė 19 senatorių ir jį pristatė Sen. Jesse Helms. "Laisvės konsolidacijos aktas 2001" bus plačiau pristatytas Atstovų rūmų Tarptautinių ryšių komitete bei Senato Užsienio reikalų komitete spalio 31 d.

Bendrą demokratų ir respublikonų iniciatyvą šiandien pasveikino LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas. "NATO plėtra 2002 metais prisidės prie laisvos ir vieningos Europos sukūrimo. Kova prieš tarptautinį terorizmą dar kartą išryškino NATO plėtros svarbą", - pažymėjo V. Ušackas.

LR ambasados Washingtone Spaudos skyrius

LIETUVOJE - VIS DAR DIDŽIAUSIAS MINIMALUS DARBO UŽMOKESTIS

Minimalus darbo užmokestis Lietuvoje vienintelėje iš Baltijos šalių per metus nepakito ir buvo 430 litų (\$107.5). Nepaisant to, Lietuvoje rugsėjį jis buvo didžiausias.

Latvijoje minimalus darbo užmokestis per metus išaugo 20 proc. ir buvo 385,8 lito, Estijoje - 14 proc. iki 372,5 lito, pranešė Statistikos departamentas. Nedarbas rugsėjį, palyginti su rugpjūčiu, po 1 proc. sumažėjo Lietuvoje ir Latvijoje, tuo tarpu Estijoje jis išaugo 1 procentu. Rugsėjo pabaigoje Lietuvoje

buvo 215,6 tūkst., Latvijoje - 91,3 tūkst., Estijoje - 51,6 tūkst. bedarbių. Nedarbo lygis Lietuvoje spalio 1-ąją buvo didžiausias Baltijos šalyse - 12,0 proc. Latvijoje jis buvo 7,6 proc., Estijoje - 6,2 procento.

Gyventojų apklausos duomenimis, antrąjį šių metų ketvirtį nedarbas Lietuvoje siekė 16,5 proc. ir buvo didžiausias tarp kaimyninių šalių. Latvijoje šis rodiklis buvo 13,0 proc., Estijoje - 12,4 procento.

BNS

BALTIJOS ŠALYS RENGIA LIUDYTOJŲ APSAUGOS PROGRAMĄ

Estija drauge su Latvija ir Lietuva rengia liudytojų apsaugos programą, pirmiausia skirtą kovos su organizuotu nusikalstamumu procesams.

Laikraštis "Aripaev" rašo, jog naujoje programoje numatoma užtikrinti liudytojų apsaugą ir iki teismo proceso, ir jam vykstant, taip pat galimybę pakeisti visus duomenis apie juos - pakeisti gyvenamąją vietą ir visus

jų dokumentus.

Specialistai nurodo dvi pagrindines problemas, susijusias su liudytojų apsauga Baltijos šalyse. Pirmą tai brangu - vieno žmogaus apsauga gali atsieiti maždaug 2 mln. kronų per metus. Antra, Baltijos šalių teritorija pernelyg maža, kad čia būtų galima sėkmingai paslėpti žmogų nuo mafijos.

BNS

DAUGIAUSIAI UŽSIENIO INVESTICIJŲ SULAUKIA VILNIUS

Beveik du trečdaliai į Lietuvą atėjusių tiesioginių užsienio investicijų šiais metais teko Vilniaus miestui - liepos 1-ąją čia buvo investuota 62,7 proc. visų tiesioginių investicijų.

Kaune ir Klaipėdoje šios investicijos liepos 1-ąją sudarė po 10,3 proc. visų investicijų, spalio 29 d. pranešė Statistikos departamentas.

Bendros tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje per pirmąjį šių metų pusmetį išaugo 8,4 proc. ir liepos 1 dieną siekė 10,123 mlrd. litų.

Liepos 1-ąją daugiausiai buvo investuota į maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybą (40,1 proc.), apdirbamąją pramonę (28 proc.), finansinio tarpininkavimo (17,7 proc.) bei pašto ir

nuolatinių ryšių (16,3 proc.) veiklą.

Vienam Lietuvos gyventojui liepos 1-ąją teko 2741 litas tiesioginių užsienio investicijų.

Statistikos departamento duomenimis, iki šių metų liepos daugiausiai Lietuvoje buvo investavusi Danija (1,927 mlrd. litų, arba 19 proc. visų investicijų), Švedija (1,51 mlrd. litų, arba 14,9 proc.) bei JAV (985,8 mln. litų, arba 9,7 proc.).

Daugiausiai visų tiesioginių investicijų Lietuvoje teko apdirbamajai pramonei - 28 proc., prekybai - 20,3 proc., finansinio tarpininkavimo įmonėms - 17,7 proc. ir ryšių paslaugoms - 16,3 procento.

BNS

"WILLIAMS" IŠ LIETUVOS TRAUKTIS NESIRENGIA

JAV bendrovės "Williams International" valdomos "Mažeikių naftos" generalinis direktorius Jim Scheel patikino, jog "Williams" nesitrauks iš Lietuvos. Jis tikisi premjero Algirdo Brazausko paramos, kad būtų priimti sandorai su Rusijos naftos bendrove "Jukos" įgyvendinti būtini sprendimai. Tai J. Scheel pareiškė po spalio 29 d. vykusio susitikimo su opozicinių centro ir dešiniųjų partijų atstovais parlamente.

"Williams International" tikrai neturi jokių intencijų išvykti iš Lietuvos ar parduoti savo akcijas. Mūsų tikslas yra padaryti šią įmonę pelningą. Norime

dirbti su Vyriausybe ir išspręsti visas su "Mažeikių nafta" susijusias problemas", - po susitikimo žurnalistams sakė "Mažeikių naftos" vadovas.

Pasak jo, "Williams International" tikisi, jog premjeras A. Brazauskas imsis iniciatyvos, kad pagal Konstitucinio teismo sprendimus būtų pataisytas įstatymas dėl "Mažeikių naftos" privatizavimo, nes nuo to priklauso sandoris su "Jukos" ateitis. "Tai yra būtina sąlyga, jog būtų užbaigtas sandoris su "Jukos". Šiandien to progreso, kurio mes norėtume, nėra", - sakė J. Scheel.

BNS

AR ĮSIVAIZDUOJATE LIETUVĄ BE KORUPCIJOS?

Kasmet net po keletą kartų skelbiami įvairiausi korupcijos tyrimų duomenys, apklausiami gyventojai ir verslininkai, kurių didesnė dalis mano, jog kyšiai padeda spręsti iškilusias problemas, o beveik du trečdaliai, esant reikalui, yra pasirengę duoti kyšį.

Laisvosios rinkos instituto viceprezidentas Ugnius Trumpa aiškina, kad vienas iš būdų pažaboti korupciją - apriboti valdžios institucijų kišimąsi į rinką. "Gyventojų teigimu, korupciją lemia ne prasta šalies ekonominė situacija, bet valdžios galios ir menka atsakomybė", - pasak Trumpos, iš esmės šalyje korupcijos mažėja.

Be to ekspertas pažymi, kad privačiame sektoriuje apie korupciją negali būti nei kalbos. "Ar jūs eidami pas privatų stomatologą nešitės šokolado ar konjako butelį tam, kad medikas jums geriau sutaisytų dantis? Ne, nes yra konkretūs paslaugų įkainiai. Kalbėti apie korupciją privačiame sektoriuje tiesiog kvaila. Ar jūs parduotuvėje pulsite papirkinėti bandelių parduotuvę", - sako Trumpa.

"Transparency International" Lietuvos skyriaus direktorė Laima Žilinskienė pripažįsta, kad privatizacija gali išspręsti korupcijos problemą, tačiau ne visose srityse. "Taip, privatizacija neblogo išėit, tačiau ne visada.

Apie kredito panešimus ir įstaigas, kurios siūlosi taisyti jūsų kreditą

Kas yra kredito panešimas (credit report)?

Tai yra dokumentas, kuriame parodoma kaip jūs skolinatės ir atmokate skolas. Kredito davėjai paprastai žiūri į šiuos duomenis ir sprendžia, ar esate patikimas skolininkas ir ar jie gali duoti jums kreditą-paskolą, nerizikuodami prarasti pinigų.

Kokia informacija gali būti įrašyta į kredito panešimą?

Dažniausiai ten įrašyta:

1. Jūsų ID - identitetas ir darbo duomenys.
2. Skolų mokėjimo istorija.
3. Sąrašas visų kreditorių, kurie neseniai prašė jūsų kredito panešimo.
4. Vieša dokumentinė informacija, kaip bankrotas, "foreclosures", teismo sprendimai.

Kas gali matyti jūsų kredito panešimą?

Tik tai tam tikriems asmenims yra leista peržiūrėti jūsų kredito panešimą. Tai:

1. Kreditoriai, iš kurių prašote kredito ar paskolos.
2. Darbdaviai, bet tik tai tam tikromis aplinkybėmis ir tik tai gavę jūsų raštišką sutikimą.
3. Valdžios įstaigos ir tos įstaigos, kurios bando iš jūsų išrinkti, pvz., vaiko pragyvenimo paramą (child suport).

Kiekvienas turėtų sekti savo kredito istoriją paprašant savo kredito panešimo.

Yra trys pagrindinės kredito panešimus teikiančios įstaigos ir daug mažų. Pagrindinės trys didžiausios įstaigos, teikiančios kredito panešimus, yra: *Equifax*, *Experian* (anksčiau TRW) ir *Trans Union*.

Šios įstaigos gali iš jūsų už kiekvieną kredito panešimą paprašyti po 8 dol. Nemokamai gaunate panešimą, jei jums buvo atsisakyta suteikti kreditą per paskutines 60 dienų. Jūs taip pat galite gauti vieną nemokamą kredito panešimą bet kuriam 12 mėnesių laikotarpiui, jei: esate

bedarbis ir ieškote darbo per 60 dienų; jei esate valdžios įstaigų remiamas teikiama pragyvenimui pagalba (*Welfare*) arba jei galvojate, kad jūsų kredito panešime yra netikslios informacijos ryšium su kokia nors suktybe (*fraud*).

Kaip paprašyti kredito panešimo?

Reikia siųsti raštišką prašymą vienai tų didžiųjų įstaigų - įrašykite savo visą pavardę, vardą, gimimo datą, "Soc. Sec." numerį ir gyvenamųjų vietų paskutinių penkerių metų laikotarpyje adresus. Kiekviena įstaiga turi nemokamą telefoną, kuriuo galite paskambinti ir paprašyti daugiau informacijos. Įstaigų adresai ir telefono numeriai:

Equifax - P.O. Box 105873, Atlanta, GA 30348, 800-685-1111;

Experian - Attn. NCAC, P.O. Box 949, Allen, TX 75013-2104, 800-682-7654.

Trans Union Corporation - P.O. Box 390, Springfield, PA 19064-0390, 800-916-8800.

Jeigu jūsų kreditas yra prastas, ar turėtumėte kreiptis į kredito taisytojų (credit repairs) įstaigą, ieškodami pagalbos?

Saugokitės tų įstaigų. Yra daug dalykų, kuriuos pats galite padaryti nemokamai, kad su-tvarkytumėte savo kreditą.

Saugokitės kredito taisymo (*credit repair*) įstaigų, kurios vilioja jus tokiais pažadais:

1. "Mes išbrauksime blogo kredito panešimą!" Tiesa yra ta, kad niekas negali išbraukti blogo kredito informacijos iš jūsų kredito dokumentų, jei ta informacija yra tikslė.
2. "Tik tai mes galime pašalinti blogą ar netikslią informaciją!" Tiesa yra ta, jei padarytos klaidos jūsų kredito dokumente arba ten yra sena informacija, jūs pats nemokamai galite tą klaidą atitaisyti.

"Legitimate errors" reiškia, kad informacija yra netiksli, o ne informacija, kuri jums nepatinka.

"Old information" reiškia, kad kredito informacija yra senesnė, negu 7 metai, arba bankroto informacija senesnė negu 10 metų.

3. "Bloga informacija jūsų kredito dokumente yra teisinga, bet mes ją vis tiek galime panaikinti". Tiesa yra ta, kad meluoti kredito panešimų įstaigai yra nelegalu.

Ko turėčiau ieškoti savo kredito panešime?

1. Ar yra klaidų?

Jei galvojate, kad kredito panešime yra klaidų, užpildykite formą - "dispute form" arba parašykite laišką, kuriame paaiškindumėte problemą.

Laiške rašykite: savo adresą, datą, adresą kredito panešimų įstaigai (*consumer reporting agency*), tada rašykite: "Dear Agency, (savo pavardę, adresą, "Soc. Sec." nr.) I am writing to dispute the following item in my credit report; (čia aiškiai įrašykite priežastį). I dispute this information, because (čia aiškiai įrašykite priežastį). Pvz., I am writing to dispute item /1 in my credit report. This is information an account at Big City Department Store. I dispute this information, because this incorrect information. Please send me a copy of the enclosed information to support this claim. Sincerely, (pasirašykite ir pridėkite kopijas dokumentų, jei turite paremiiančių jūsų disputą)".

Gavusi jūsų laišką, kredito panešimų įstaiga turi peržiūrėti jūsų kredito panešimą ir pranešti jums rezultatus, paprastai per 30 dienų. Kredito panešimų įstaiga gali atsakyti išpildyti jūsų prašymą - patikrinti tik tuo atveju, jei jie nusprendžia, kad prašymas nerimtas ir nepagrįstas. Bet apie šį nuosprendį jie jums turi pranešti. Kredito panešimų įstaiga per 5 dienas, bai-

gus patikrinimą, turi jums atsiųsti kredito panešimo kopiją, jei kredito panešimas buvo pataisytas. Jei problema nėra išspręsta, galite parašyti maždaug 100 žodžių ilgumo raštą, aiškinantį jūsų reikalą.

Kas yra sena informacija jūsų kredito panešime?

Ieškokite:

1. Kredito informacijos, senesnės negu 7 metų;
2. Bankroto informacija, senesnė negu 10 metų. Tai yra laikoma sena informacija ir ji neturėtų būti jūsų kredito panešime.

Ar tai išspręs visas jūsų kredito problemas?

Ne. Kartais žmonės patenka į bėdą dėl kreditų. Ir tos problemos pasirodo paprastai jūsų kredito panešime. Geriausia, ką jūs galite tuo atveju daryti, yra pradėti atstatyti savo kreditą. Kai prašote naujo kredito, darykite tai labai atsargiai. Gaukite jį kiek galima geriausiomis sąlygomis.

Jei jūs sutvarkėte viską ir vis teik negaunate prašomo kredito?

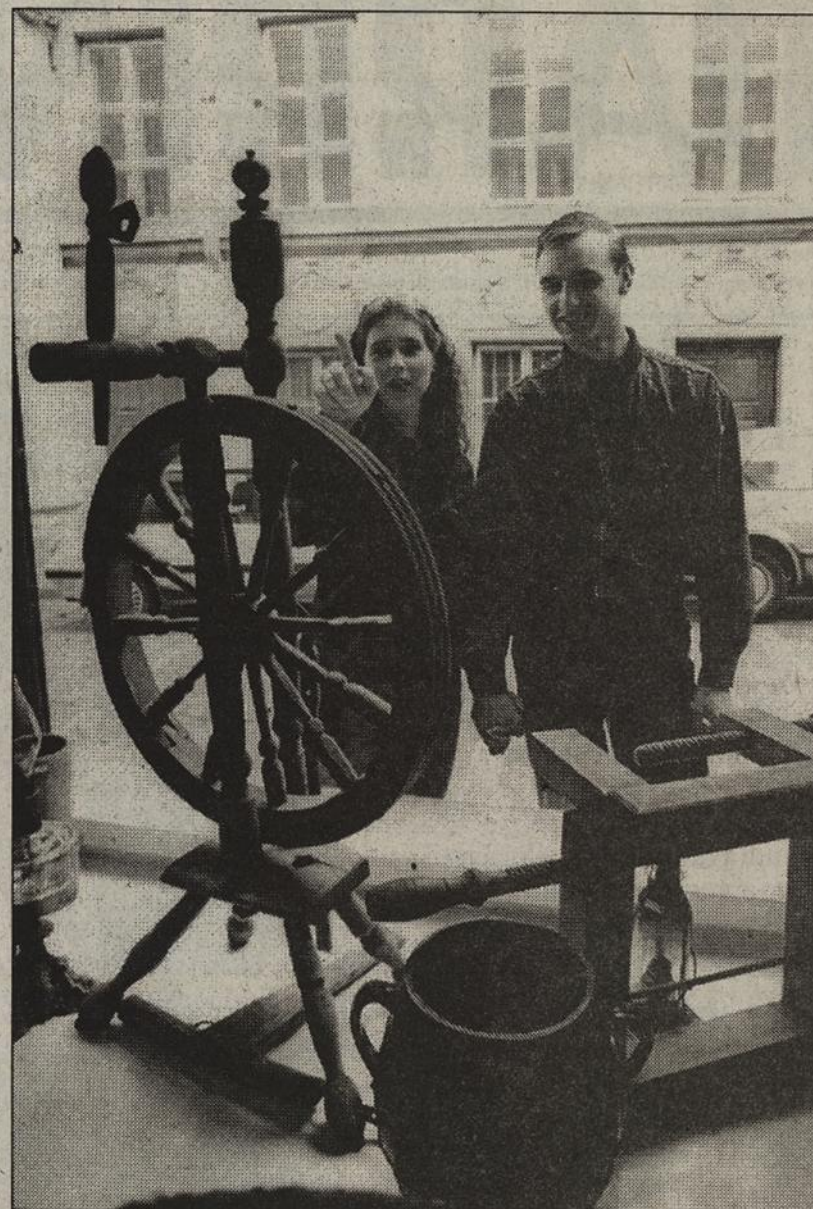
Yra galimybė, kad esate nelegaliai diskriminuojamas. Yra prieš įstatymus, kreditoriams duodant kreditą ar jį atmetant, remtis asmens lytimi, amžiumi, rase, spalva, religija, tautine kilme ar šeimos padėtimi. Jūs turėtumėte tuojau pakalbėti su advokatu, jei galvojate, kad prieš jus buvo įvykdyta diskriminacija prašant kredito.

Kur reikia kreiptis ieškant pagalbos?

Jūsų vietinė teisinių patarimų įstaiga - *Local legal services office*, *volunteer lawyers project* arba *Local department of Consumer Affairs*.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba
Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi medžiaga iš "National Consumer Law center, Inc." pranešimo

Prie antikvariato Vilniuje, kur prekiaujama senoviniai rakandais dažnai stabtelna praiviai

A. Žižiūno nuotr.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biuiui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jrbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikius. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba į įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Kasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĖ-

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Artėjančių Lietuvos prezidento rinkimų nuojautos

R. Račinskas

Algirdo Brazausko Vyriausybės parodė, kad opozicinį socialdemokratų populizmą keičia realybės jausmas. Racionalūs naujosios valdžios veiksmai nuramino skeptikus ir nutildė oponentus. Tačiau ši ramybė apgaulinga - nauja politinė situacija savaime skatina veiksmą. Vyksta neįgudusiai akiai beveik nepastebimi giluminiai politiniai procesai. Ore jau sklindo artėjančių prezidento rinkimų nuojautos.

Iš esmės dabar sprendžiasi kuri politinė jėga taps atsvara dabartinei socialdemokratų valdžiai, ir kuris vadovas užims neformalią, bet tikrąją opozicijos vadovo vietą. Kol liberalai skausmingai sprendžia savo vidines problemas, realiausias konservatorių kandidatas į prezidentus - Andriaus Kubilius - kryptingai veikia. Jis pasiūlė rengti pirminius prezidento rinkimus ir taip išrinkti vieną dešiniųjų kandidatą. Pavyzdžiui, panašiai renkami respublikonų ir demokratų kandidatai Jungtinėse Amerikos Valstijose. Taip užtikrinamas stipriausias kandidato atrankos viešumas. Išankstiniai rinkimai tampa tikrosios rinkimų kampanijos pradžia. Kandidatas į rinkimus ateina jau apsilęs. Be to, ne tik partijos, bet ir rinkėjų iškeltas kandidatas atrodo daug patraukliau. Tačiau tokią procedūrą praktiškai gali-

ma taikyti, jei dominuoja kelios stiprios partijos. Kyla natūralus klausimas: ar realu ją pritaikyti Lietuvos daugiapartinėje sistemoje ir ką tai gali duoti? Akivaizdu, kad tokių išankstinių rinkimų nugalėtojas ir jį iškėlusį partiją įgytų daugiau svorio ir taptų natūraliu traukos centru, galinčiu aplink save suvienyti kitas politines jėgas. Manau, tai būtų naudinga Lietuvos politinei sistemai. Kelių stiprių ir įtakingų politinių jėgų susiformavimas užtikrintų stabilumą ir leistų efektyviau siekti strateginių valstybės tikslų.

Brandžios demokratijos šalyse partijos formavosi dešimtmečiais, įgydamos rinkėjų pasitikėjimą. Priešingai negu Lietuvoje, šiose šalyse rinkėjai nesiblaško tarp "naujųjų mesijų" ir nežaidžia "politinių loterijų", o renkasi išmėgintas politines jėgas. Todėl ir politikai privalo elgtis daug atsakingiau ir solidžiau, nes jų klaidos, o juo labiau melas, yra ilgai atsimenami.

Partijose egzistuoja vidiniai savikontrolės mechanizmai, ir jos netampa savo vadovų įkaitėmis. Rinkėjai vertina ne populistinius pažadus, o sugebėjimą tinkamai valdyti šalį. Tokiose brandžios demokratijos šalyse valdžių kaita prašina ramiai ir neturi didesnio poveikio šalies ir žmonių gyvenimui, o valdžios

sprendimus iš esmės nulemia reali padėtis, strateginiai valstybės tikslai ir pragmatiškas mastymas, o ne ideologinės klišės. Deja, Lietuvoje tokios sistemos dar teks palaikyti, nors pirmieji ženklai jau yra. Kairėje pusėje mes matome monolitą, kuris baigia "suvirškinti" senosios socialdemokratų partijos likučius ir tapatybę baigiančius prarasti socialliberalus. Tuo tarpu visas kitas politinis spektras yra be galo fragmentiškas.

Praktiškai visos centro dešinės partijos ir jų vadai suvokia bei pripažįsta vienybės ir vieno kandidato prezidento rinkimuose naudą. Tačiau visi jie užuolankomis ar net tiesiogiai kelia vieną ir tą pačią sąlygą - tuo lyderiu ar kandidatu būtinai turi būti jis. Tokio mąstymo ir elgesio šaknys glūdi dar Sajūdžio laikuose. Daugelis šių partijų formavosi kaip buvusių Sajūdžio lyderių ambicijų ir vidinių partinių prieštaravimų skeveldros. Idėjos ir ideologinės nuostatos buvo antraeilis dalykas, todėl dažnai partijos forma neatspindėjo turinio. Kiekvieno "vado" nepatenkintos ambicijos gimdė vis naujas vieno žmogaus partijas. Tačiau tai yra ne tik mažų partijų problema. Dėl vidinės demokratijos stokos net ir didelės partijos tampa vieno žmogaus įkaitais. Būtent šios aplinkybės yra didžiausia kliūtis galimam vienijimuisi. Ir nors pirminių rinkimų idėja yra neblogo, tačiau jie nepanaikins prieštaravimų savaime.

Pirmiausia, partijos turi tarti dėl tarpusavio santykių.

Kaip nereikia daryti, geriausiai pademonstravo konservatoriai po Gedimino Vagnoriaus pasitraukimo. Dėl beatodairiškos tarpusavio kovos rinkėjų balsus prarado ne tik patys konservatoriai, bet ir sąlyginis centro dešinės blokas. Neapgalvota kova dėl tų pačių rinkėjų balsų atneša tik nuostolius ir stumia tas partijas į politinės arenos pakraštį. Tą puikiai suvokė socialdemokratai, kurie sumaniai derindami socialistinę retoriką ir nuosaikius veiksmus bando užimti visą centro kairės politinį spektrą. Politiniam gyvenimui įtakos turinčios keturios centro dešinės partijos - liberalai, konservatoriai, krikščionys demokratai ir centristai - turėtų ieškoti sąlyčio taškų. Jei nepavyksta susitarti visiems kartu, pradėti galima nuo dvišalių susitarimų. Kalbėjimas apie vienybę po vieną - tai tik savireklama. Kita vertus, pareikštinus kalbėjimas apie dešiniųjų vienybę kaip apie savi-tikslį dalyką tik riboja rinkėjų ratą ir stumia šias partijas į politinius pakraščius.

Išeitis viena - atsispirti nuo idėjų, viešai aptarti, ką centro dešinės politinės jėgos gali pasiūlyti visuomenei arba koks turėtų būti valstybės vadovas, kuris geriausiai gintų Lietuvos interesus vieningoje Europoje.

Nuo pokalbių apie asmenis reikia pereiti prie diskusijų apie principus, tada ir sąlyčio taškų atsiras daugiau, ir visuomenė išvys tikrus naujo laikmečio vadovus.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Vėlinės
palietusEsama švenčių, kurios
akivaizdžiai paliečia visus - tiek

neigiančius Aukščiausiojo buvimą, tiek atšalusius nuo tikėjimo ir užsimiršusius buities kasdienybėje, tiek tuos, kurie nuoširdžiai susikaupę ir atsidėję maldai nuolat regimi savosiose, kad ir kiek retėjančiose, išeivių parapijose. Nėra abejonės, tos šventinės dienos yra ypatingos - jos paveikia lyg tuščiame kambaryje suskambėjus įtemptą stygą: negali nepasiduoti garso įtaigai ir nuduoti, kad negirdėjai, likai abejingas, toliau gyveni taip, tarsi taip nieko ir nebūtum išgirdęs. Bet tai ne tik - memento mori. Ir ne tik - carpe diem.

Viena tų ypatingų dienų, kurias lietuviai nuo neįmanomos senovės atmeta ir gerbia - Vėlinės, mirusiųjų atminimo diena. Išskirtinė lapkričio antroji pagal krikščioniškas tradicijas pradeda visą mėnesį, skirtą bendravimui su išėjusiais anapus. Beje, senieji istoriniai šaltiniai rudeninę mirusiųjų paminėjimo šventę vadindavo **ilgėmis**. Jos metu be kitų apeigų būdavo ruošiamos vaisės vėlms kapinėse arba namie: apie tai byloja bemaž visi šešioliktojo-septynioliktojo amžiaus šaltiniai. Anieji papročiai, dar tebeturę nepaneigiamų pagonybės liekanų, jau seniausiais yra išnykę. O kaip dabar vienodėjančiame, technologizuotame pasaulyje atmename pasitraukusius? Kiekviena netekties paliesta šeima per Vėlines išgyvena tarsi mistinį visuotinės vienatvės jutimą; ji yra taip kartu kaip niekuomet anksčiau. Per Vėlines visiems atsiveria puikių progų ne patetiškai, bet itin intymiai pamąstyti ne vien apie fizinį žmogaus trapumą, laikinumą, bet ir savo pačių paskirtį šioje žemėje.

Be abejonės, lapkričio antrąja pirmiausia atsimename savuosius: mirusius gimines, draugus, pažįstamus, kaimynus, tačiau tądien daugelis trokšta uždegti žvakutę ir ant kurio nors mielesnio širdžiai tautiečio kapo. Vilniaus Rasų kapinėse per Vėlines ištisi žvakių ir žvakučių miškai liepsnodavo ir tebeliepsnoda ant Jono Basanavičiaus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Balio Sruogos, savanorių, paguldžiusių galvas už jauną tėvynę 1918-1920 m., ir daugelio vargiai suskaičiuojamų garbių lietuvių kapų. Pasaulyje likimo išsklaidyti lietuviai tądien tarsi išgyvena visuotinę sielų bendrystę, pamiršta, kas juos skiria, trikdo, gniuždo ar priešina, o prisimena, kas juos kuria ir sieja - kaip šeimą, kaip tautą, kaip bendrą žemišką likimą.

Paukščių tako pradžia

Kristina STANČIENĖ

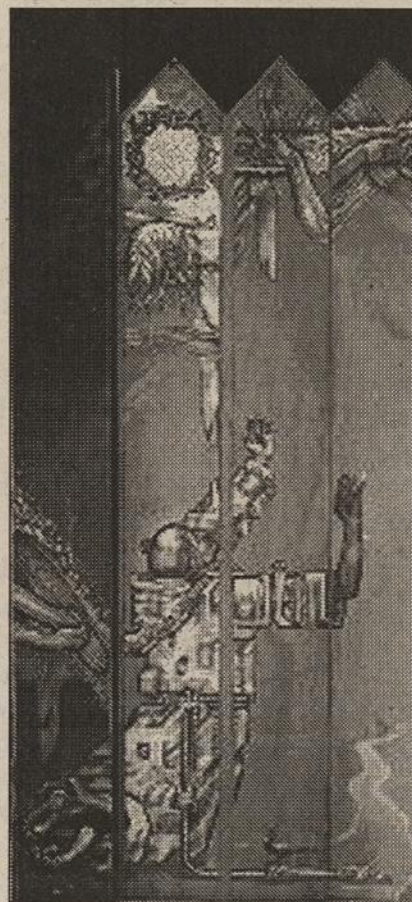
Neįprastų formų kryžiaus idėją menininkas Gitenis Umbrasas brandino bene du dešimtmečius. Per tą laiką teko ieškoti bendros kalbos su įvairaus rango Lietuvos valdininkais, ministerijomis, žinybomis, fondais, taip pat ir su Bažnyčios atstovais. Tik šiemet pavyko sumanymą įgyvendinti - spalio 4 d. "Čiulbantis kryžius" buvo pristatytas plačiai publikai. Įkurdintas viename gražiausių Vilniaus kvartalų, Žvėryne, ant medžiais apaugusio vaizdingo Neries šlaito, jis tapo originaliu vietovės akcentu.

Savo "Čiulbanti kryžių" G. Umbrasas vadina "erdvine kryžmine konstrukcija". Maždaug 7,5 m aukščio, darnių proporcijų monumentas iškilęs ant neaukštos supiltos kalvelės; šviesus jo siluetas iš tolo matyti rudenėjančių medžių fone. Keturkampį kryžiaus cokolį puošia freskos, o kryžmą sudaro net keturiasdešimt medinių inkilų.

G. Umbrasas tikino, jog jo sumanyti paukščių nameliai - ne vien butaforija. Pavasarį čia turėtų apsigyventi smulkūs sparnuočiai - varnėnai, zylės, šitaip patvirtindami gražų "čiulbančio" kryžiaus vardą. Kūrinys, įprasminantis krikščioniškąjį tikėjimą, artimas sakralinei dalei, mena lietuviškas kryždirbystės, memorialinių paminklų kūrybos tradicijas. Tačiau jo simbolika paradoksaliai daugiasluoksni. "Čiulbantis kryžius" sugesti juoja neatsiejama ryšį su gamta, kartu yra graži žmogiškosios egzistencijos metafora.

Data kryžiaus pristatymui pasirinkta neatsitiktinai. Spalio 4-oji pagal liturginį kalendorių - šv. Pranciškaus diena (taip pat ir gyvūnų globos diena). Pranciškus Asyžietis - bene viena patraukliausių asmenybių tarp Bažnyčios kanonizuotų šventųjų. Pasak šiuolaikinių Bažnyčios istorijos tyrinėtojų, tai vienas iš nedaugelio krikščionių, peržengusių priklausomybės kuriai nors konfesijai ribas. Pranciškaus tikėjimas ypatingas švelnia meile visiems Dievo kūriniais, ekstaziškumu, mistiniu vienybės su gamta išgyvenimu; jo gyvenimą ir darbus lydėjo veiklumas, iniciatyvumas, sąmoningas varžančių normų nepaisymas.

"Čiulbančio kryžiaus" atidengimo ceremonijos metu į vakarėjančią miesto dangų pakilęs būrys baltasparnių balandžių simboliškai priminė nepaprastą Pranciškaus galią žvėrimis ir

"Čiulbančio kryžiaus"
fragmentas

paukščiams, su ja susijusius stebuklingus nutikimus.

Keliaudamas po Graikiją, G. Umbrasas atkreipė dėmesį į namukus su šventaisiais, primenančius senas lietuviškas koplytėles - taip kilo mintis konstrukciją papuošti freskomis. Dekoratyvaus piešinio freskose matome vieną būdingiausių šventojo ikonografijos motyvų, paprastai vadinamą šv. Pranciškaus stigmomis. Autorius jį tarsi sušikadė į keturias dalis; fragmentiškumas suteikia vaizdai ekspresijos ir dinamikos. "Čiulbantis kryžius" - tik pirmoji G. Umbraso iniciuoto išpuodingo tarptautinio projekto dalis. Projektas "Paukščių takas" turėtų sujungti šiaurinius ir pietinius paukščių migracijos kelius, juose išdėstant panašias konstrukcijas. Pasak autoriaus, tokių kryžių galėtų būti Romoje, Pariziuje ir net Jeruzalėje; paukščių migracijos kelias atitiktų piligrimų kelią į Šventąją Žemę, taip pat simbolizuotų bevizę Europą, kurios gyventojai jaučiasi laisvi lyg paukščiai. Kryžiaus atidengimo metu kalbėjęs kunigas Julius Sasnauskas palinkėjo, jog visi mes, kaip ir paukščiai, rastume savąjį kelią...

Šio kūrinio tema sukelia įvairių asociacijų. Paukštis - archajiškas simbolis, tarpininkas tarp dangaus ir žemės, senovės kultūrose laikytas mirusiojo sielos įsikūnijimu. Paukštis - įstabus gamtos kūrinys. Žmonija nuo

seno svajojo patirti skrydžio stebuklą, o paukščio gyvenimą tarsi tapatina su savuoju; besikartojančios dangaus skrajūnų kelionės, jų cikliškumas žymi metų laikų pradžią ir pabaigą; žavimės paukščių pastovumu, gebėjimu kasmet grįžti į gimtąsias vietas.

Magėjo iš paties autoriaus sužinoti, kodėl "Čiulbantis kryžius" atsirado būtent šioje vietoje, Latvių gatvės gale. Čia į vešlų mišką įsiterpę stūkso Svečių namų mūrai, aptverti geležine tvora; ji kadaise turėjo užtikrinti sovietinės nomenklatūros veikėjų ir jų svečių ramybę. Kitapus praevių dėmesį atkreipia Sarūnui Marčiulioniui priklausančis prabangus namas. G. Umbrasas pasakojo, jog teritorija buvo pasirinkta dėl gražios gamtinės aplinkos; Žvėryno miškus, Vingio parką nuo seno pamėgė įvairiausi sparnuočiai. Be to, anuomet Svečių namai buvo saugomi; tikėtasi, jog ir kryžiui negrės vandalų išpuoliai. Šiandien tokią "Čiulbančio kryžiaus" apsuptis atrodo veik simboliška; jis atsidūręs tarsi tarp dviejų ugnių - nūnai subyrėjusios santvarkos palikimo ir dailiojo, pavyzdinio "kapitalistinės" sėkmės paveiksluko.

G. Umbrasas išsamiai aprašė komplikuoatą "Čiulbančio kryžiaus" gimimo istoriją; išvardijo visus, padėjusius ir nepadėjusius realizuoti šią mintį (su tekstu galėjome susipažinti Latvių gatvėje įsikūrusioje "Mažojoje galerijoje", kur buvo surengta kryžiaus pristatymui skirta spaudos konferencija).

Savo atkaklias pastangas va-

Prieš atidengimą

dindamas "kryžiaus keliu", jo aprašymą autorius laiko savaip vertingu dokumentu, liudijančiu apie "vienuolika nepriklausomybės metų ir menininko bei jo kūrinio likimą Nepriklausomoje Lietuvoje". Šiuo požiūriu svarbi teksto pradžia ir pabaiga - kilus tautinio atgimimo bangai, monumentas atrodė pernelyg nerimtas, keistas ir todėl nereikalingas; praėjus dešimtemeiui jo atsiradimą daugiausia lėmė privati iniciatyva ir geranoriškumas.

Prie "Čiulbančio kryžiaus" neprošal prisiminti vieną stebuklingą Pranciškaus Asyžiečio gyvenimo istoriją. Gubijo vilkas, kurį, pasak legendos, sutramdęs šventasis, viduramžiais tapo nugalėtos agresijos, socialinių neramumų, kivirčių Italijos miestuose-valstybėse simboliu. Regis, tokio stebuklo laukia ir neramus, eizėjantis, įvairiausių konfliktų krečiamas dabarties pasaulis.

"Čiulbantis kryžius"

ZENONAS PRŪSAS

3

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS
VERPETUOSE

(pradžią nr. 40)

Prieš ten važiuojant, daug kas kalbėjo, kad Butėnuose ir Svėdasuose daugelis labai girtauja, kad kai kurie net patvoriais voliojasi. Du kartus perėjau ten ir atgal per ilgą Butėnų kaimo gatvę, sutikau vaikščiojančių nepažįstamų žmonių, dairiausi į kiemus, bet nė vieno girtito neteko matyti, nors ir buvo šv. Petro atleidimo diena. Girtų nemačiau ir Svėdasuose. Todėl galbūt yra kiek perdama ir padėtis nėra jau tokia tragiška. Nesinori tikėti, kad mano gimtasis ir mielas kaimas būtų taip nusigyvenęs. Juk ten prabėgo vienos iš gražiausių mano gyvenimo dienų, ypač tada, kai iš piešmens buvau paaugštintas į pusbernį ir kai išmokau pjauti dalgiu. Tėtė šiuo atžvilgiu buvo didelis pedantas: dalgiu nupjautas laukas, sugrėbus šieną ar šiaudus, turėjo būti lygus kaip stalas, jokių atsikišimų ir įdubimų. Kartais man neįtikdavo net samdytas bernas. Ypač lygiai turėjo atrodyti nupjauta pieva kaime, nes, sugrėbus šieną, prastai nupjautą žolę galėjo pamatyti kiekvienas praivis. Tai galbūt jam buvo prestižo reikalas. Pagaliau aš išlaikiau šienapjūtės egzaminą ir tada man tėtė jau patikėjo geriausią pasaulį darbą: nupjauti apie hektarą pievų pačiame kaimo centre, esančių ten, kur kadaise buvo mūsų sodyba. Aš taip pat turėjau šieną sugrėbti ir išdžiovinti. Pievos buvo maždaug už 100 metrų nuo Šventosios. Padirbėjęs valandą ar dvi, pasimaudydavau, vėl dirbdavau ir vėl pasimaudydavau. Tas darbas birželio mėnesio pabaigoje užtrukdavo apie savaitę laiko. Tai buvo mano atostogos. Apie jas svajodavau visus metus, ypač žiemą, sėdėdamas gimnazijos suole.

Būdamas pusbernį, taip pat nemažai laisvo laiko turėdavau sekmdieniais, todėl po pamaldų Svėdasuose daugiausia laiko praleisdavau prie Šventosios, kur maudydavaisi ar šiaip tinginiaudavau.

Mūsų šeima

Dar būdamas vaikas ir gimnazistas, domėjausi, iš kur yra kilusi mūsų šeimos pavardė. Mano senelis jau buvo miręs, todėl kartą paklausiau savo senelio brolio Povilo Prūsio, kuris taip pat gyveno Butėnuose. Jis man pasakė, ką buvo girdėjęs iš savo senelio. Anot jo pasakojimo, dar baudžiaivos laikais Svėdasų dvaro savininkas grafas Marikonis, kuriam ir Butėnai priklausė, iš Prūsijos išsikvietęs šaltkalvį (sliesorių). Jis buvo amatininkas, ne baudžiauninkas. Jo tikrosios pavardės senelio brolis nežinojęs. Galbūt jis buvo prūsas, o galbūt greičiau vokiečių ir turėjo Butėnų žmonėms neįprastą pavardę, tikriausiai sunkiai ištariamą. Kaip ten bebūtų, jį ir jo palikuonis pradėta vadinti Prūsais. Iš jų kilusios dvi giminės šakos: Butėnų Prūsai ir Grikiapelių Prūsai (Grikiapeliai buvo gretimas kaimas į vakarus nuo Butėnų). Iš Grikiapelių Prūsų yra kilęs Adomas Prūsas, Nepriklausomybės laikais buvęs Lietuvos banko valdytojo pavaduotojas ir vėliau to banko Marijampolės skyriaus direktorius. Jo pirmoji žmona buvo latvė Emilija Prūsienė, rašytoja, rašiusi abiem kalbomis. Lietuviškai ji parašė romaną "Kunigas Kairys". Adomo brolis persikėlė į Aluntos (dabar Alanta) valsčių, buvusį tada Utenos apskrityje, ir ten pirkė ūkį ir malūną. Jo sūnus Vaclovas Prūsas dabar gyvena Berwyn (Illinois valstija), prie Chicago. Grikiapelių Prūsams galbūt reikėtų priskirti ir prie pat šio kaimo esančios Kūdrų vietovės Prūsą, žmonių vadinamą Prūsėliu.

Butėnų Prūsų giminės šakai šio amžiaus pradžioje priklausė dvi Prūsų šeimos: Povilo, žmonių vadinamo "Prūsio galo" šeima, nes gyveno pačiame kaimo gale, ir Juozo Prūsio, mano senelio, "Prūsio Ponų" šeima. Taip ją vadino dėl to, kad mano senelis žemės valaką paveldėjo iš giminaičių, kurie neturėjo vaikų ir, dar nebūdami seni savo ūkį užrašė mano seneliui, susitarus, kad šis

iki tų giminaičių mirties juos išlaikys aiškiai nustatytomis sąlygomis. Jie kaip ponai vaikščiodavę kaimo gatve net per darbmetį, todėl tą kiemą žmonės ir pavadino "Prūsio Ponų" namais.

Mažai atsimenu savo senelį. Jis mirė 1928 metais, kai aš buvau gal tik šešerių metų. Tėvai man pasakojo, kad mes buvę labai geri draugai, bet draugystė kiek sumenkėjusi, kai aš pradėjau daugiau išdykauoti. Nežinau, nuo ko jis mirė, tik atsimenu jį gulintį lovoje. Rodos, kažkas sakė, kad buvo gumbas. Senelis buvęs jautrus ir labai geros širdies žmogus. Kartą jis ir tėtė sugavę šešką. Jį įleidę į maišą ir tą maišą su šešku tėtė porą kartų trenkę į grindis ir manė, kad šeškas bus nebegyvas. Neva tai užmuštą šešką senelis dar norėjęs paglostyti, bet šis suleidęs dantis į senelio nykštį. Replėmis turėję atverti šeško žiaunas, kad išlaisvintų senelio pirštą. Kai senelio mėgstamas ir daug jam dirbęs arklys pasenęs ir jį reikėjo nušauti, senelis, paėmęs šautuvą, labai verkęs ir negalėjęs nuspausti šautuvo gaiduko. Kitas žmogus turėjęs tai padaryti. Iš Svėdasų senelis man visuomet parveždavęs saldinių, todėl aš jau iš ryto pradėdavęs prie durų jo laukti sugrįžtant.

Senelė Karolina buvo labai rami ir tyli. Negalėjai žinoti, ar ji yra namų viduje, ar lauke. Vasarą beveik visą laiką praleisdavo darže, ravedama piktžolės, o žiemą truputį šildavo. Neturėjo ainių, todėl mane dažnai prašydavo įverti siūlą į adatą. Anksti eidavo gulti. Ji buvo labai liesa. Mirė 1938 metų rudenį nuo insulto, sulaukusi bene 91 metų. Mirtis buvo staigi: pirtyje besiprausianti senelė pradėjo kliedėti ir tuoj pat mirė, parėjusi iš pirties į namus, kur ir buvo pašarvota. Iš Utenos gimnazijos autobusu ir laidotuves parvažiavome abu su Janina, kur giesmėms ir maldoms vadovavo dėdė Varnas, gyvenęs Debeikių valsčiaus Varkujų kaime. Jis buvo stambokas vyras ir turėjo stiprų balsą, kurio giedodamas netaupė. Dar ir dabar po 60 metų man ausyse tebeskamba viena jo mėgstamų giesmių, giedama uteniškių tarme: "O dūšia žmogaus negal žinoti,

(mukelta į 4 psl.)

■ Didžiosios Britanijos smogikų pajėgoms dislokuoti Afganistane prireiks laiko, spalio 29 d. pareiškė aukštas šalies gynybos pajėgų pareigūnas, kuris kalbėjo po ankstesnio karališkųjų jūrų pėstininkų vado pareiškimo, jog šie kariai kol kas nepasiruošę karo veiksmams. „Suprantama, jog ką tik baigus pratybas, kuriose vyko tam tikros rūšies veiksmas, šiuos vyrus reikės perorientuoti į tuos veiksmus, kurių jiems gali tekti imtis ateityje“, - BBC radiui sakė jaunesnysis gynybos ministras Lewis Moonie.

■ Afganistanui nereikalinga užsienio pagalba, todėl jis pataria Pakistano mudžahidams neperžengti sienos, spalio 29 d. pareiškė Talibano ambasadorius Pakistane.

■ Jungtinių Valstijų karo lėktuvams atidarius naują frontą prieš Afganistaną valdanti Talibano judėjimą, opozicinio Šiaurės aljanso vadai nutarė pradėti naują puolimą prieš pagrindinį šalies šiaurėje esantį Mazari Šarifo miestą, spalio 29 d. pranešė opozicijos atstovas spaudai.

■ Ketvirtos JAV karinės kampanijos prieš Afganistaną savaitės pradžią spalio 29 d. pažymėjo augantis žuvusiųjų tautiečių gyventojų skaičius ir tarp Pakistano genčių kovotojų stiprėjanti parama Jungtinių Valstijų puolamiems talibams.

■ New Jersey valstijoje dirbančiai pašto darbuotojai buvo diagnozuota juodligė, spalio 28 d. pranešė šalies atstovai. Tuo pat metu pasirodė naujausi pranešimai, kad mirtinos juodligės bacilos pateko ir į JAV Teisingumo departamento pašto skyrių.

■ Iš pėnų rudenį per karinius mokymus Barencio jūroje nuskenusio ir ši mėnesį iškeltą iš jūros atominio povandeninio laivo „Kursk“ išimtos dvi sparnuotosios raketos „Granit“ bei iškelti 45 žuvusių jūreivių kūnai, pranešė Rusijos generalinės prokuratūros atstovai.

■ Vidurio Prancūzijos Tour mieste spalio 29 d. pradėjęs šaudyti užpuolikas buvo sužeistas ir sulaukęs, pranešė miesto municipaliteto atstovas spaudai Silvere Guerin. Incidento metu žuvo keturi žmonės ir dar penki buvo sužeisti.

JAV Lietuvių Bendruomenės XVI-tos tarybos suvažiavimas Chicagoje

JAV Lietuvių Bendruomenės XVI-tos tarybos antroji sesija vyko Chicagoje š. m. spalio 12-13 dienomis. Šioji sesija JAV LB-nės veikloje išsiskiria iš ankščiau vykusių, nes kartu buvo minima ir LB-nės 50-čio sukaktis, o savaitės pradžioje vyko Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB tarybos atstovų komisijos (LRS/LB komisijos) rudens sesijos posėdžiai. Šie visi trys LB-nės įsipareigojimai, atlikti vienos savaitės bėgyje, gražiai liudijo lietuvių gyvastinumą ir pastangas išlaikyti tautinį ryšį su savo kilmės kraštu. Vienos savaitės laikas šiems parengimams yra trumpas. Teko šiek tiek trumpinti tarybos sesijai skirtą laiką. Bet atsipirkta tuo, kad buvo sutelkta proga iš Lietuvos atvykusiems Seimo atstovams (LRS/LB komisijos nariams), Lietuvos Vyriausybės ir mokslo institucijų atstovams, dalyvavusiems LRS/LB komisijos sesijoje ir po komisijos posėdžių atvykusiems į LB tarybos sesiją ir LB 50-čio minėjimus, pajusti lietuviškosios diasporos gyvenimo pulsą ir sudarė progą jiems artimiau susipažinti su JAV LB-nės veikla.

Galima sakyti, kad pusiau oficialiai tarybos sesija prasidėjo su dalyvių susipažinimo vakaru dar spalio 11 d. tame pat viešbutyje (Radisson Alsip), kuriame sekančiomis dienomis vyko visi sesijos posėdžiai. Gausios chigagiečių ir garbingų svečių iš Lietuvos pasirodymas šiame tradiciniame susipažinimo vakare nustebino šio vakaro rengėjus, nesitiekėjusius tokio gausaus svečių dalyvavimo ir gerokai pamaišę susipažinimo vakaro planus.

XVI-toji tarybos sesija penktadienį, spalio 12 d. buvo pradėta Telšių vyskupo Jono Kaunecko trumpu pasveikinimu, linkėjimais ir malda, invocacija. Tarybos prezidiumą sudarė pirmininkė dr. Regina F. Narušienė, vicepirmininkai Gediminas Damašius, Bronius Juodelis ir dr. Petras Kisieliūnas, sekretorės Birutė Vilutienė ir Birutė Vindašienė. Pirmininkaujant tarybos prezidiumo pirmininkei dr. Reginai Narušienai, sekė sveikinimai šiam tarybos suvažiavimui ir LB-nei 50-čio šventės proga. Ambasadorius Jungtinių Amerikos Valstijoms Vygaudas Ušackas perdavė prezidento Valdo Adamkaus linkėjimus. Po ambasadoriaus ir šios sesijos rengimo komiteto vado-

vės, JAV LB vidurio vakarų apygardos pirmininkės, Birutės Vindašienės sveikinimo žodžių, sekė svečių iš Lietuvos sveikinimai. Seimo vicepirmininkas Artūras Skardžius perdavė Seimo pirmininko Artūro Paulausko linkėjimus, Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, perdavusi sveikinimus iš ministro pirmininko Algirdo Brazausko, reikė padėką išeivijai už Lietuvai šalpos paramą. LR švietimo ir mokslo ministras dr. Algirdas Monkevičius kartu su linkėjimais kvietė ir toliau dalyvauti kuriant ir stiprinant valstybę. Čia, LRS/LB komisijoje, vestos mokslo reorganizavimo svarstybos, kalbėjo ministras, yra labai svarbios ir vertingos. Seimo atstovas ir LRS/LB komisijos pirmininkas Vaclovas Karbauskis minėjo, kad bendruomenės tiesiamas tiltas į Seimą yra reikšmingas Lietuvai. Linkėjo, kad šis ryšys liktų ir toliau naudingas tiek išeivijai, tiek Lietuvai. Sekė sveikinimai Seimo atstovų ir LRS/LB komisijos narių Armino Lydekos, Jurgio Razmos, dr. Aloyzo Sakalo. Tautinių mažumų ir išeivijos departamento gen. direktorius dr. Remigijus Motuzas sveikindamas linkėjo ir toliau likti jungtini pasiklydusiems po visą pasaulį lietuviams ir savo ruožtu žadėjo informaciją ir visokeriopą (ne materialinę) paramą. Lietuvos Mokslo tarybos pirmininkas prof. Kęstutis Makariūnas, įteikdamas sveikinimo įrašą dr. Narušienai, linkėjo stiprinti ryšius su tėvyne. Lietuvos Mokslo akademijos vicepirmininkas prof. akademikas Algirdas Gaižutis savo sveikinime dėsiuogi išlaikomais ryšiais su išeivija. Esame viena šeima, kalbėjo profesorius, ir su optimizmu žvelgiame į mūsų ateities ryšius. Po Kauno technologijos universiteto prorektorius Viktoro Ostasevičiaus sekė PLB vicepirmininkės p. Reginos Kučienės linkėjimai sėkmingai sulaukti 100-čio jubiliejaus su pažadu, kad PLB jame tikrai dalyvaus. Toliau sveikino Kanados LB pirmininkas Algirdas Vaičiūnas, Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas Saulius Kuprys. Lietuvos Fondo pirmininkas dr. Antanas Razma, linkėdamas sėkmės, žadėjo stiprią LF paramą LB-nei ir ateityje. Lietuvių Fondas, kalbėjo dr. Razma, LB-nę rėmė, remia ir ateityje rėms. Žadėjo remti kiek tik įgalint ir Lietuvą. To-

liau sekė Tautos Fondo tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis, LR gen. konsulas Chicagoje Giedrius Apuokas, garbės konsulas Jurgis Kleiza ir Lietuvių respublikonų federacijos pirmininkas Jonas Urbonas. *Draugo* redaktorė p. Danutė Bindokienė, linkėdama LB-nei gražios ateities, priminė, kad spauda labai pozityviai dalyvavo LB-nės istorijoje ištisus 50 metų ir spaudai ačiū, kad LB-nės balsas sklinda.

Po visų sveikinimų sekė tradicinė suvažiavimo tvarka, kaip

darbotvarkės priėmimas, pradėjusios sesijos protokolo tvirtinimas ir išsamus tarybos pirmininkės dr. Narušienės tarybos prezidiumo pranešimas.

Antrasis dienos posėdis skirtas KV pirmininko Algio Gečio ir kitų KV narių pranešimams. Algio Gečio gerai paruoštas pranešimas nuosekliai apėmė tik tą informaciją, kurią reikėtų ypatingai pabrėžti ir kuri nėra minėta jų rašytame pranešime. Tai gi pranešimai vyko gana sklandžiai. Apgailėtina tik, kad klausimams, komentarams kone nebėliko laiko. Tiek KV pirmininko, tiek kitų KV narių pranešimai buvo patalpinti į KV veiklos ir finansinės ataskaitos rinkinius. Šie rinkiniai buvo dar prieš tarybos suvažiavimą iš-

siuntinėti tarybos atstovams susipažinti su Krašto valdybos nuveiktais ar nenuveiktais darbais ir susipažinus ruošti LB-nei darbų planus sekantiems metams. LRS/LB atstovų komisijos pranešimas ir kontrolės komisijos aktai buvo pateikti atstovams atskirai. Turbūt verta paminėti, kad pateikta tarybos nariams KV ataskaita yra 59-ųjų puslapių 19-os KV darbuotojų pranešimų rinkinys. Jame yra KV pirmininko, visų vicepirmininkų, informacijos vedėjos, visų KV tarybų pirmininkų, Tautinių šokių instituto, žurnalų *Bridges* ir *Lituanus*, JAV Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkės pranešimai.

(pabaiga kitame nr.)
jja

JAV LB 50-čio minėjime Garbės prezidiumas (iš k. į deš.): JAV LB XVI-sios tarybos prezidiumo pirm. Regina Narušienė, JAV LB KV-bos pirm. Algimantas Gečys, PLB valdybai atstovavusi Regina Kučienė, LR Seimo vicepirm. Artūras Skardžius, ambasadorius JT dr. Gediminas Šerkšnys, ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas ir vysk. Jonas Kauneckas

JAV LB 50-čio minėjime iškilmingoje vakarienėje susitikę dr. Stasys Bačkaitis su Jono Urbono nuotraukos

ZENONAS PRŪSAS

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VERPETUOSE

3

(atkelta iš 3 psl.)

kada iš kūnas reiks išeiti...“ galbūt dėl prasmingų, pamokančių žodžių ją atsimenu ir dabar. Senelė buvo palaidota ne Butėnu, o Svėdasų kapinėse, kur prieš dešimt metų buvo palaidotas mano senelis Juozapas.

Mano tėtė Augustinas Prūsas gimė 1887 metais, o mama Konstancija Žvirblytė-Prūsienė gimė aštuoneriais metais vėliau - 1895 metais. Abiejų tėvai buvo artimi kaimynai, nes jų namai stovėjo beveik vienas priešais kitą: Prūsai gyveno šiaurinėje Butėnų kaimo gatvės pusėje, o Žvirbliai pietinėje. Prūsai turėjo du berniukus, Augustiną ir Zenoną, iš kurių išaugo tik vienas, mano tėtė Augustinas, o Zenonas mirė dar vaiku būdamas. Žvirbliai turėjo net 12 vaikų, iš kurių išaugo tik keturios mergaitės, tarp kurių ir mano mama, kuri buvo jauniausia. Ją vadino Koste. Jai ir už ją kiek vyresnei seseriai Karolinai (Karusei) per Pirmąjį pasaulinį karą teko trejus metus gyventi Petrapilyje. Ten išvyko 1915 metais, kada vokiečiai pralaužė rusų frontą ir rusus per Lietuvą stūmė į rytus. Tada mamai jau buvo dvidešimt metų. Neaišku, kodėl ji su Karuse pateko į Petrapilį. Mama lyg ir minėjo, kad bijojusi vokiečių kareivių, nes sklido gandai, kad jie prievartauja jaunas merginas. Kita vertus, atsimenu tėtė pasakojant, kad tuo metu, kai išvažiavo mama, jis slapstėsi klotime, šiaudų prėsle, bijodamas, kad jo neišvežtų į Rusiją, nors ir buvo atleistas nuo karinės prievolės, kaip vienturtis sūnus ūkyje. Tai gi galėjo

raginti ir rusai jaunus žmones palikti Lietuvą, kad jie nepasiliktų vokiečių pusėje, kurie tada juos galbūt mobilizuotų ar kaip kitaip sau panaudotų. Kitos dvi mamos vyresnės seserys, abi dyvukės, per karą pasiliko Butėnuose ir į Petrapilį neišvažiavo.

Petrapilyje Karusė gavo darbą fabrike, o tikriausiai apskresnė mano mama tapo kambarine vieno rusų generolo šeimoje. Atrodo, kad mamai miesto gyvenimas labiau patiko, negu kaimo purvynai rudenį ar ankstyvą pavasarį. Su nostalgija ji pasakodavo, kaip pas tą generolą visada būvę žmonių, svečių. Linksma „litovką“ generolo šeima laikiusi beveik savo šeimos nare. Ypač generolas jai būdavo labai meilus. Ir apskritai, atrodo, kad ji turėjo nemažą pasisekimą tarp vyrų: pagal jos jaunystės nuotraukas, ji buvo gana graži. Tik geras gyvenimas pas tą generolą nutrūko po 1917 metų spalio bolševikų perversmo. 1918 metais labai pradėjo stigti maisto ne tik jai, bet ir visai generolo šeimai, kuri taip pat pradėjo gyventi pusbadžiu. 1918 metų vasarą jie dar buvo atsivežę iš Krymo džiovintų kopūstų ir burokėlių, iš kurių aliejuje kepdavo paplotėlius, bet, neturėdami duonos ir mėsos, visą laiką jausdavę alkį. Todėl tų metų rudenį abi seserys nutarė grįžti į Lietuvą. Susidarė nemaža lietuvių grupė, daugiausia tai buvo jauni vyrai. Kelionė su visokiais sustojimais stotyse ir kitur užtruko visą savaitę, kol vėlav vakare jie pasiekė Uteną. Visi būvę labai išalkę, bet dėl vėlyvo meto negalėjo nusipirkti maisto. Tik kažkur kepykloje pavykę gauti nelabai gerai iškeptos duonos, kuris buvusi tokia skani, kad, anot mamos, vėliau jai nieko skanesnio netekę valgyti. Nors keliavo labai alkani, vis tiek būvę labai linksma, visa laiką dainavę. Mama išmokusi daug naujų lietuviškų dainų. Pažįstant mamą, ji, be abejo, ten buvo dėmesio centre. Sugrįžus iš Petrapilio, keletą mėnesių jai buvęs žvėriškas apetitas.

Po maždaug pusantrų metų, mama 1920 metais išteikėjo už tėtės, jau susitvarkiusio naujoje sodyboje Kodžiupio vieniemyje. Abu mano tėvai buvo labai skirtingo būdo, tėtė - tipiškas cholerikas, o

mama - sangvinikė. Ji nepaprastai mėgo žmones, ypač kompaniją. Negalėdavo nė kelių valandų pabūti viena. Kartais blogai jausdavosi: tai tas skauda, tai kur kitur skauda. Bet, kai tik patekdavo į žmonių būrį, visi skausmai kažkaip išnykdavo, o verksminga nuotaiką greit pakeisdavo skardus juokas. O žmonės pas mus retai užeidavo, kadangi gyvenom miškų apsuptyje vieniemyje. Mama buvo ne miško, o miesto paukštis. Labai mėgo dainuoti. Pasakodavo, kad, kai ji ištekėjo ir susilaukė manęs, sekmadieniais, pasidėjusi mane ant kelių, labai verkdavusi, ypač išgirdusi dainuojant kaimo jaunimą. Labai mėgo skaityti romanus. Jau vėliau, kai aš buvau gimnazistas, ji, gavusi iš manęs ar iš Svėdasų bibliotekos knygą, prie lempos šviesos ją skaitydavo per visą naktį iki ryto, be poilsio ar miego, nors žinojo, kad paskui visą dieną reikės sunkiai dirbti. Tai buvo jos atgaiva. Ji buvo baigusi Svėdasų Saulės lietuvišką mokyklą ir pagal tuos laikus neblogger apsišvietusi, dėl to galbūt ir knygas taip mėgo. Anot sesers Nijolės pasakojimo, knyga mama lydėjusi iki pat mirties, kuri, jai ir sergant, nuramindavo nervus ir palengvindavo gyvenimą.

Mama buvo geros širdies. Nė vienas elgeta iš mūsų namų neišeidavo nepavalgydintas, o jei jis atsirasdavo vėlav vakare, mama jam ir nakvynę parūpindavo. Vaikystėje man tai buvo didelis įvykis: svetimas žmogus nakvos mūsų namuose!

Man, jau paaugusiam, nepatikdavo tik tai, kai mama, susitikusi su kaimynėmis rusėmis, tuoj norėdavo pasirodyti gerai mokanti rusų kalbą, nors tos rusės pakankamai gerai lietuviškai kalbėjo. Negalėčiau sakyti, kad mama buvo nepatriotė: atmintinai mokoje labai daug Maironio eilių. Dar man besimokant pradinėje mokykloje, mokytojas mums liepė namuose užrašyti liaudies dainų. Parėjęs paprašiau mamos, kad ji man padainuotų. Su malonumu ji tai padarė. Aš prirašiau kelis lapus ir išdidžiai juos nunešiau mokytojui. Deja, mokytojo nenustebinau: sakė, kad jos visos yra Maironio eilės.

(bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Taisyklingos mitybos teorijos

(pradžią nr. 40)

Kviečių želmenų dieta

Anna Wigmore pirmoji panaudojo žmogaus virškinamajam traktui ir kitoms ligoms gydyti kviečių želmenų sultis. Dabar ji turi pasekėjų ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje. Pasak šios teorijos atstovų, reikia maitintis „gyvu maistu“, t.y., neapdorotu – nevirtu, nekeptu. Maistą verdant, karštis sunaikina jo gyvybinę galią, o lašteliena žuva, netekusi deguonies ir saulės energijos. Negyvas maistas palieka ant žarnyno sienelių daug šlako, kuris sukelia įvairias žarnyno ligas. Taigi šios teorijos atstovai pataria atsakyti šviežios duonos, kepinų ir blynų, o maitintis gyvais grūdais. Vienos dienos daiginti kviečiai vartojami maistui, o iš didesnių želmenų spaudžiamos sultys. Eksperimentuoti pačiam su kviečių želmenimis nepatartina, nes peraugę želmenys nuodingi. Tiesa, daigintų kviečių jau galima nusipirkti ir kai kuriose maisto parduotuvėse.

Vegetarai

Juos, be abejo, žino visi. Besilaikantys šio požiūrio, nevar-toja mėsos produktų dėl to, kad juose kaupiasi nuodingos medžiagos. Kai kurie tiki, kad žu-

dant gyvuli, jo baimės jausmas esą neigiamai paveikia mėsą. Kiti atsisako mėsos ir dėl humaniškumo, nenorėdami žudyti gyvūnų.

Medus

O štai Kauno apiterapeutas (lot. *apis* – bitė, gr. *therapeia* – gydymas) Algirdas Baltuškevičius siūlo reguliuoti virškinimą ir gydyti visas kitas ligas bičių produktais: medumi, pikiu, žiedadulkėmis, vašku. Profilaktiškai siūloma per dieną suvalgyti 100 gr per 3-4 kartus gryno medaus. Meduje yra fermentų, kai kurių hormonų, baktericidinių ir aromatinių medžiagų. Tačiau perdozuoti šio „vaisto“, kaip ir visų, žinoma, negalima.

Vaistai

Šiuo metu virškinimui reguliuoti gydytojai rekomenduoja natūralius vaistus su virškinimo bakterijomis, pvz.: „Linex“, „Lacticol“. Jie padeda atkurti natūralią organizmo mikroflorą, bakterijas, sunaikintas vartojant vaistus, alkoholį ar netinkamą maistą. Beje, virškinimui ypač reikalingų lacto bakterijų gausu kefyre, biojogurtuose.

(pabaiga)
Dr. R. B.

Džiūvėsių ir brinzos sufle

250 g kvietinių džiūvėsių,
250 g brinzos, (sūrio rūšis)
50 g cukraus,
250 ml pieno,
4 kiaušiniai,
100 g sviesto,
1/2 citrinos,
vanilinio cukraus,
25 g miltų

Maltus džiūvėsius užpilti pienu. Gera išmaišyti trynius, cukrų, prieskonius, citrinos žievelę,

brinzą, plaktus baltymus ir pamirkytus džiūvėsius. Paruoštą masę sudėti į formą, išteptą sviestu ir pabarstytą miltais. Su-laistyti sviestu ir iškepti.

Ši patiekalą galima paruošti ir be brinzos ar citrinos žievelių. Tiekiamas karštas.

Grietinėleje troškintos bulvės

10 bulvių,
1 stiklinė grietinėlės,
ryšulėlis krapų,
tarkuoto sūrio,
druskos, pipirų

Išvalytas bulves supjaustyti griežinėliais ir sudėti į indą, kuriame troškinsite (geriausiai į molinį). Pasūdyti, papiprinti ir užpilti grietinėle ir uždengti

dangčiu. Indą įstatyti į įkaitintą orkaitę ir troškinti kol bulvės bus minkštos. Kai bulvės pradės minkštėti, indą ištraukti ir bulvės apibarstyti tarkuotu sūriu, o po to dar 5 min. troškinti orkaitėje. Išėjus apibarstyti smulkiai supjaustytais krapais.

Bulvės tiekiamos su šviežiomis daržovėmis (pomidorais, agurkais).

Kamerinių kūrinių premjeros

Vienuoliktasis tarptautinis šiuolaikinės muzikos festivalis „Gaida“ spalio 23 d. vilniečius ir miesto svečius pakvietė į Chodkevičių rūmus - Vilniaus paveikslų galeriją. Čia surengtas lietuvių kompozitorių kamerinių kūrinių koncertas.

Be lietuvių atlikėjų, smuikininkės I. Armonaitės, altistės A. Pšibilskienės, violončelininko R. Armono, pianisto S. Okruškos, marimba grojančio S. Auglio, programoje dalyvavo ir fleitistas iš Karlsruhės Carsten Hustedt.

Skambėjo įvairių kartų lietuvių kompozitorių - Vytauto Germanavičiaus, Viktoro Minio, Vytauto Laurušo, Broniaus Kutavičiaus, Remigijaus Merklio ir Osvaldo Balakausko - kūriniai. Beveik visi jie sukurti šiais metais, tik Broniaus Kutavičiaus „Aštuonios Stasio miniatiūros“ - 2000-aisiais.

ELTA

Mokslo naujienos

Ilinois universiteto mokslininkai sukūrė naują nebrangų vandenilio gamybos būdą. Tam jie panaudojo vandenilį gaminančias bakterijas. Naujasis technologinis procesas galės žymiai atpiginti komercinį kuro elementų ir vandeniliu varomų automobilių įdiegimą. Thomo Rauchfusso vadovaujama grupė sintezavo tam tikrose bakterijose esantį fermentą. Šis katalizatorius leidžia efektyviai versti organines rūgštis vandeniliu. Kadangi tokių rūgščių gamtoje yra labai daug, technologija atveria kelią pigiai labai švaraus vandenilio gamybai. Jį būtų galima naudoti kuro elementuose, išplečiant šių ekologiškų energijos šaltinių taikymo sritis. Bakterijose gaminant vandenilį dalyvauja fermentai - savotiški biologiniai katalizatoriai, vadinami hidrogenazėmis. Jų aktyviojoje šerdyje yra baltymais apvilkti geležies ir nikelio atomai. Mokslininkams pavyko sintezuoti aktyviosios fermentų šerdies kopiją. Jie tikisi, kad greitai pavyks sukurti ir vandenyje tirpių naujųjų katalizatorių formą. Tada niekas nebetrukdytų jų plačiam diegimui. Laboratoriniai bandymai parodė, kad burbuliuojantis vanduo gali paskandinti plūduriuojančius jame objektus. Šie rezultatai yra papildomas hipotezės apie metano burbulus, kylančius iš šios medžiagos klotų jūros dugne, kaip svarbiausią Bermudų trikampyje ir Šiaurės jūroje dingusių laivų paskendimo priežastį. Dar Archimedas suprato, kad plūduriuojančių objektų tankis turi būti mažesnis už skysčio tankį. Taigi paprasta teorija sako, kad, jeigu skystyje esantys burbulai labai sumažins vidutinį skysčio tankį, jo paviršiuje plūduriuojantys objektai ims skęsti. Kai kas tvirtino, kad būtent tai yra paslaptis, kurią laivų dingimo priežastis. Tačiau Bruce Denardo iš Jūrų laivyno mokslinio centro Monterey (JAV) tuo nelabai tikėjo. Jis sako, kad kylančios burbulai dažnai sukelia vandens sroves, kylančias aukštyn, todėl jos turėtų palaikyti plūduriuojantį objektą. Jis manė, kad šios papildomos keliančios ir viršų jėgos turėtų pakakti objekto išsilaikymui vandens paviršiuje. Denardo ir jo kolegų nutarė patikrinti teoriją. Jie pripildė 4 l talpos indą vandens ir po to indo apačioje pradėjo įvairiu greičiu leisti orą. Į indą jie įmetė plieno rutulius, užpildytus skirtingais vandens kiekiu, ir žiūrėjo, kaip greitai jie ims skęsti. Jeigu ramiam vandenyje rutuliai ramiausiai plūduriavo, tai pradėjus leisti oro burbulus jie nugrimzdo į dugną. Tai dar nėra bandymų pabaiga. Kadangi eksperimentas buvo atliktas uždaroje sistemoje, Denardo mano, kad tai galėjo sutrukdyti atsirasti srovėms. Atviroje jūroje tokios srovės galėtų susidaryti lengviau, nes į šoną nutekėjęs vanduo vėl pradėtų judėti žemyn. Pradžioje srovės galėtų padėti laivui išsilaikyti vandens paviršiuje, tačiau, jei jis kiek pasvirtų į vieną pusę, jis gali patvirtinti į žemyn judančią srovę ir nuskęsti. Jei burbulai išties gali paskandinti laivus, kariškiai gali užsigeisti panaudoti juos kaip ginklą. Povandeninis laivas galėtų išskirti metaną jūros dugne, po to nugabenti jį ir nutaikyti burbulus į priešų laivą ir jį paskandinti.

NAUJOS KNYGOS

Elena Baliutavičiūtė. RAŠYTOJŲ ŽMONOS IR MŪZOS. Vilnius: Tyto alba, 2001. 327 psl.

E. Baliutavičiūtė jau yra išleidusi knygą, kurioje aprašo rašytojų, Nobelio premijos laureatų, gyvenimą ir kūrybą. Naujasis leidinys skirtas moterims, kurios buvo greta žymiųjų kūrėjų, įkvėpė juos naujiems kūriniams savo nesavanaudiška meile arba kėlė skandalus ir audras bei siekė labai aiškių savo tikslų.

Knygoje aprašytos 25 rašytojų moterys – Hermano Hesses, Ernesto Hemingway, Knuto Hamsuno, Samuelio Becketto, Thomo Manno, Ivano Bunino, Jeano Paulio Sartre ir kt. Ši knyga – tai neišgalvotos meilės istorijos, žmonių likimai ir santykiai.

Literatūros istorijos tyrinėtoja E. Baliutavičiūtė jau 40 metų renka medžiagą apie Nobelio premijos laureatus, pasaulinio garso rašytojus.

1994 m. išleidusi knygą „Rašytojai Nobelio premijos laureatai“, literatūrologė pamatė, kiek daug nepublikuotos įdomios medžiagos yra likę ir nusprendė papasakoti apie didžiųjų menininkų gyvenimo drauges, kurios kartais turėdavo be galo didelės įtakos vieno ar kito kūrinio gimimui.

Kai kurios moterys tyliai ir ramiai nugyveno savo gyvenimus šalia savo garsiųjų vyrų, kai kurių veidai užfiksuoti tik vienintelėje išlikusioje nuotraukoje. Patys skirtingiausi likimai atsiskleidžia šioje dokumentinėje knygoje, kurią skaitai tarsi romaną. Autorė pateikia daugybę šaltinių, spalvingai piešia to laikmečio visuomenės gyvenimą.

J. Dusevičiūtė

2001 m. Š. A. lietuvių rankų lenkimo sporto pirmenybės

2001 m. Š. Amerikos lietuvių rankų lenkimo sporto pirmenybės rengia Chicagos LSK „Aidas“, 2001 m. gruodžio 8 d., šeštadienį, Lietuvių Jaunimo centre, 5600 South Claremont Ave., Chicago, IL.

Dalyvių registracija - 2:00 val. p. p. varžybų pradžia - pasibaigus registracijai. Išankstinės registracijos nebus.

Varžybos vykdomos dešine ir kaire ranka, vyrams ir moterims, įvairiose kategorijose pagal svorį ir amžių. Tiksliai programa

ir starto mokestis bus nustatyti vėliau.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės varžovai. Dalyvių skaičius neapribotas.

Išsamesnės informacijos gausite pas varžybų vadovą ŠALFASS-gos rankų lenkimo sporto koordinatorių Saulių Rakauską, šiuo adresu:

Saulius Rakauskas, 6100 South Keeler Ave., Chicago, IL 60629, USA; tel.: 773-581-6771
Chicagos LSK „Aidas“ ŠALFASS-gos centro valdyba

Poeto Antano Baranuskos klėtelė Anykščiuose nuo darganų saugoma šioje pastogėje A. Žižiūno nuotr.

Lietuvos Vyčių vidurio centro suvažiavimas ir maldos kelionė

Lietuvos Vyčių 102 kuopa, veikianti Detroite, š. m. spalio 5-6 d. globojo Lietuvos Vyčių vidurio centro rajono suvažiavimą ir maldos kelionę. Suvažiavime dalyvavo 28 vyčiai, atstovavę 5 kuopoms iš Michigan, Ohio ir Pensilvanijos valstijų.

Spalio 5 d. Hampton Inn viešbutyje, Dearborn, MI, priėmimo kambaryje vyko susipažinimo vakaras. Priėmimo dalyvavo būrelis svečių ir vietinių vyčių. Juozas Aukštakalnis linksmo visus savo įgrotais įrašais. Visi gražiai pabendravo ir atnaujino pažintis.

Spalio 6 d. važiavome maldos kelionei į St. Anne de Detroit bažnyčią, kuri buvo įkurta 1701 m., kai Antoine de la Mothe Cadillac įsteigė Detroito miestą 1701 m. liepos 24 d. Po dviejų dienų liepos 26 d. Šv. Onos šventei buvo aukojamos mišios bažnyčioje Michigan valstijoje.

Grįžus į Šv. Antano parapijos patalpas, ten įvyko Vidurio centro rajono susirinkimas, kuriam vadovavo Pranciška Petkuvienė. 102 kuopos pirmininkė Patricia Zyren sveikino visus atvykusius ir linkėjo geros viešnagės. Vyko valdybos narių ir kuopų pranešimai bei ateities veiklos planų svarstymai. Atstovai pranešė apie š. m. rugpjūčio 2-5 d. Orlando, Florida, vykusį 88-ąjį metinį seimą-suvažiavimą.

„Pagalba Lietuvai“ pirmininkė Regina Juškaitė-Švobienė papasakojo apie kelionę Lietuvon ir susitikimus su kardinolu Juozu Bačkio. Buvo aplankytos Carito programų vietovės - Betanijos sriubos virtuvė-valgykla, gailingos Motinos Teresės globos namai nakvynė, Šeimos

centras, Vaikų centras ir vaistinė. Buvo aplankyta ir naujai įsteigta Vilniaus amatų mokykla. „Pagalba Lietuvai“ turės keletas programų, kuriose aukotos galės remti - medicinos, vaistų siuntos programą, Vilniaus seminarijos klerikų „išnijimo“ programą, Gailingosios Motinos Teresės globos nakvynės namus ir Vilniaus amatų mokyklos projektą. Pirmininkė padėjo visiems už nuoširdumą ir gausias aukas, remiant mūsų vargstančius brolius ir seseris Lietuvoje.

Buvo nutarta, kad 2002 m. pavasario seimas, kėliavimo turnyras, vyks Cleveland gegužės 17-18 d. ir jį globos 25 kuopa, veikianti Cleveland, Ohio. Rudenio suvažiavimas ir maldos kelionė vyks Dayton, Ohio, ir tiksli data bus paskelbta vėliau. 89-tasis Vyčių suvažiavimas/metinis seimas vyks rugpjūčio 1-4 d., Chicagoje, IL. Jį globos 16 k-pa, veikianti Chicagoje.

Richard Marks, 25 kuopos pirmininkas Cleveland, Ohio, pravedė Vidurio centro rajono valdybos susirinkimus. Nauja 2001-02 m. valdybos sudėtis: Dvasios vadas - kun. Gediminas Kijauskas, išdininkas - Richard Marks, sekretorius - Margaret Dapkus.

Centro valdybos pirmininkas Robert A. Martin, Jr., dalyvavo suvažiavime ir papasakojo apie savo kelionę Washington, priėmimą ir susitikimus su LR prezidentu Valdu Adamkumi ir kitais pabaltiečių organizacijų pareigūnais. Šio priėmimo tikslas buvo atšvęsti dešimt metų Baltijos kraštų nepriklausomybės atkūrimą.

Vyko posėdžiai ir susirinkimai. 25,000 parašai buvo surinkti paremti Baltijos kraštų priėmimui į NATO ir buvo perduoti prezidentui George W. Bush. Parašai buvo gauti iš visų 50 JAV valstijų. Posėdis baigtas maldą ir vyčių himnų. Prieš mišias nauja 2001-02 m. Vidurio centro rajono valdyba davė priesaiką.

Suvažiavimo užbaigimo lietuviškos Mišios buvo laikomos parapijos koplyčioje, kurias už gyvus ir mirusius vyčius aukėjo klebonas kun. Alfonsas Babonas. Vargonavo ir solo giedodavo muz. Stasys Šližys. Buvo giedamos „Panis Angelicus“, „Ave Maria“, „Sanctus“ ir „Agnus Dei“. Mišios baigtos Lietuvos vyčių himno sugiedojimu.

Mirusiųjų vyčių prisiminimą pravedė Pranciška Petkuvienė. Išvardinus mirusius narius, uždegto žvakutės, sukalbėtos maldos.

Po religinių apeigų parapijos salėje vyko kokteiliai ir suvažiavimo užbaigimo vakarienė. Uždarymo žodį tarė ir Vidurio centro rajono pirmininkė Pranciška Petkuvienė. Padėkojo Detroito 102 kuopai už puikų šio savaitgalio paruošimą, programą ir nuoširdumą.

Po gardžių užkandžių, muz. Stasys Šližys buvo pakviestas palydėti bendrą dainavimą. Vyčiai su didžiu entuziazmu dainavo: „Ar tu žinai, mielas broli?“, „Atskrend sakalėlis“, „Subatos vakarėlis“, ir užbaigė „Lietuva brangi“. Po sėkmingo ir darbingo posėdžio ir maldos kelionės, visi atsisveikino, palinkėjo vieni kitiems saugios kelionės grįžtant į namus ir iki kito suvažiavimo!

Regina Juškaitė-Švobienė

Ką tik gavome buvusio Lietuvos Seimo nario laišką, kuris gali būti įdomus mūsų skaitytojams

Amerikos Jungtinių Valstijų prezidentui George W. Bush

Didžiai gerbiamas Prezidente,

Dėkojame už aukščiausių JAV politikų dėmesį Lietuvai.

Ypač dėkojame Jums, kad sveikindami Lietuvos Premjerą A. Brazauską, tikėtis Lietuvos paramos Amerikos energetikos sektoriaus investicijoms, kurios duotų naudos abiejų šalių nacionalinėms energetikos strategijoms.

Deja, dalies JAV politikų pasisakymai verčia manyti, kad Lietuva privalo remti ir jai žalingas veiklas.

Pavyzdžiui, JAV valstybės sekretorius Colin I. Powell savo laiške Lietuvos Premjerui A. Brazauskui nurodo, kad susitarimų su „Jukos“ baigtis turės įtakos JAV požiūriui į Lietuvą ir šalies įvaizdžiui. Tuo netruko pasinaudoti „Jukos“ savo veiklos riziką suversti Lietuvai.

Senatorius Gordon Smith laiške Lietuvos Parlamento Pirmininkui ir Premjerui įspėja, jog „Williams“ investicijų padėtis Lietuvoje kelia nerimą, kad JAV būtų sunku paremti stojimo į NATO pareiškėją, jeigu ją teikiama šalis nesugeba sukurti skaidrios aplinkos užsienio investicijoms.

Panašaus JAV demokratų administracijos spaudimo Lietuvai ir Lietuvos konservatorių valdžios nuolaidžiavimo pasekoje 1999 m. „Williams“ už savo veiklą Lietuvoje riziką sukrovė Lietuvai. Jis beveik nerizikuoja savo įnašu (75 mln. JAV dolerių). Lietuva rizikuoja mažiausiai aštuonis kartus didesne suma ir įmonės, kuri duoda arti pusės Lietuvos eksporto, ateitimi.

Neatitinka sąžiningumo, teisingumo, protingumo, lygiatėsiškumo principams ir sekančios *Williams International Company* ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 10 29 pasirašytų sutarčių nuostatas.

1. Valdytojas „Williams“

neatsako už bendrovės „Mažeikių nafta“ (didžiausia regiono naftos perdirbimo įmonė, naftotiekis ir naftos terminalas Baltijos jūroje) tikslus, finansinius ar gamybinius tikslus ar užduotis, pelningumo planus ar kitus tikslus, įskaitant tikslus, numatytus bet kuriuose valdymo pagrinduose ar veiklos plane.

2. Valdymo užmokestis nepriklauso nuo bendrovės veiklos rezultatų.

3. Bendrovės blogo valdymo negalima stabdyti bankroto byla.

4. Jei 2001 m. bendrovės pajamos (EBITDA) bus mažesnės nei 346 mln. JAV dolerių, tai bendrovė valdytojui „Williams“ 2002 m. turės sumokėti 75 mln. JAV dolerių.

Tokiomis sutartimis buvo užprogramuotas bendrovės vertės mažinimas – „Jukos“ 2001 m. bendrovės akcijas įgyja beveik du kartus pigiau negu 1999 m. žadėjo mokėti „Williams“.

Minėtos sutarčių nuostatos, švelniai kalbant, nepadeda įgyvendinti Jūsų laiške Lietuvos Premjerui A. Brazauskui išsakyti vilčiai, kad Amerikos investicijos duotų naudos abiejų šalių nacionalinėms energetikos strategijoms. Bendrovės nuostolis 1999 m. sudarė 32,7 mln. JAV dol., 2000 – 53,4 mln. JAV dol. arba padidėjo 63,3 proc. Bendrovė per pirmą 2001 m. pusmetį patyrė per keturis kartus didesnę nuostolį nei per tą patį 2000 m. laikotarpį, regis tam, kad „Jukos“ įgytų jos akcijas pigiau ir kad bendrovė 2002 m. „Williams“ sumokėtų 75 mln. JAV dol. – būtų įvykdyta įvardinta ketvirta sutarčių nuostata. Bendrovė vienintelė tarp analogiškų C. Europos naftos perdirbimo įmonių yra nuostolinga.

Kai Lietuvos Valstybės kontrolė paskelbė šiuos „Williams“ valdymo rezultatus, Lietuva

(mukeliai 7 psl).

BALSAI IŠ LIETUVOS

Žemaitiški tikriniai: galios medžiai

Vladas Braziūnas

Marija Alseikaitė-Gimbutienė, jos aštuoniasdešimtmetis.

„Reikia matyti Mariją Alseikaitę, – rašė paskiau Viktorija Daujotytė „Šiaurės Atėnuose“, – aštuoniolikmetė, einančia per Vilniaus krašto sodžius ir žmones, renkančią žodžius ir dainas, kad būtų galima suprasti jos kalbos, pasakytos per iškilmes Kauno Vytauto Didžiojo universitete, išdidžią prasmę: „Kai nuolat esu klausoma, kodėl būtent aš, o ne kas kitas, rašiau apie ginocentrinę Europą prieš indoeuropiečių įsiveržimą, kodėl aš, o ne kas kitas, ėmėsi šifruoti tos kultūros simbolinę sistemą, kuri labai skiriasi nuo vėlesnių laikų simbolių sistemų, kodėl pasi- telkiau mitologiją ir tautosaką priešistoriniams įvaizdžiams suprasti, mano atsakymas dažnai yra trumpas: visų pirma dėl to, kad užaugau Lietuvoje. Krašte, kur mano vaikystės metais dar tekėjo šventupės, kur augo šventi medžiai, pilni gyvybės galios, kur žmonės alsavo gyvybės ritmu, kur dievybė buvo junna- ma ir vandenį, ir akmenį, ir paukštyje, ir medžio žieveleje“.

Reikia matyti.

„Tolimą 1951 metų gegužę pirmąją Universiteto liuanistų ekspediciją į Vilniaus kraštą J. Lebedys palydėjo tokiu šypsniu: „O gal jums pavyks atrasti užsi- konservavusį istorinį epą!“ – vėl V. Daujotytė, tik kitur, savo knygoje „Tautos žodžio lemtys: XX amžius“.

Ką pavyko atrasti po dvidešimties metų, 1970-aisiais, mano laikais, – iš Alfonso Andriū- kevičiaus vertimo rankraščio savo ranka jau buvau persirašęs visą Marijos Gimbutienės „Se- novinę simboliką lietuvių liau- dies mene“, – ką pavyko atrasti pirmajai kompleksinei Vilniaus universiteto kraštotyrininkų ra-

muvos ekspedicijai, susirengu- siai taip pat Vilniaus kraštan – Dūkštų apylinkėn? Epas epu, bet nelietuviškose (daugiausia gudiškose, šiek tiek lenkiškose – „tuteišiškose“) to krašto dai- nose ištryško ne vienas lietuviš- kas priedainis, ne vienas žmo- gus liudijo, kad dar jo tėvai lie- tuviškai dainuodavę.

Daugmaž tais pat metais per vieną ramuvos savaitgalio iš- vyką su Viktorija Daujotyte tau- tosaką užrašinėjom nuostabiai jaukiame ir gražiame džiūku kai- mely, buvom berods abu ten pir- mąkart, susižavėjom viskuo – nuo audinių, namų puošybos iki žmonių, noriai dainavusių ir džiūkiškai atlapaširdiškai kalbė- jusių. Atlapaširdiškai?.. Nesu tikras, bet, rodos, niekam iš jų taip ir neprasprūdo žodelis apie baisųjį kaimo išgyvenimą – jo žudynes pokary. Tik vėliau, kai apie jas perskačiau, buvau su- krėstas dvigubai – ir pačios tra- gedijos, ir kad ji įvyko ne kur- kitur, o bene gyviausio tautosai- kinės jaunystės atminimo kai- melyje – Klepočiuose.

2000 metų gruodžio 11–12 dienomis Maskvoje vyko Lie- tuvos Respublikos ambasados surengta konferencija „Baltai senovėje ir viduramžiais: kal- bos, istorija, kultūra“. Kalbėta ir apie baltų epo rekonstrukcijos nesėkmes ir perspektyvas. „Gal- būt epo vertėtų ieškoti dvika- mieniuose tikriniuose varduose. Einant tuo keliu, iškyla bendra visiems baltams epo schema“, – teigė ten Valentas, pats turintis tokį dvikamienį vardą – Skir- mantas.

Reikšmės, svarbesnės už tie- siogines: Al-seika, Gim-but-as, Dau-jotas, Al-girdas (Greimas), Vy-tautas (Kavolis), Nor-bertas (Vėlius)... Reikia matyti. Reikia girdėti.

Algirdo Landsbergio paskaitos Long Islande

Lapkričio 12 d., 8:00 val. p. p., Country Club of North Shore Towers, Little Neck (VIP Room, "A" level, Building 1): THE WORLD OF COMEDY. Komedijos šaknys ir šakos, veidai ir kaukės.

Lapkričio 14 d., 2:00 val., Bethpage Library: NAPO-

LEON. Revoliucijos sūnus? Di- dysis reformatorius? Despotas? Lapkričio 26 d., 2:00 val., Great Neck Library: Martha Cooley, THE ARCHIVIST. Daugiabalsis romanas apie ta- patybę, religiją, atsivertimą, su- sietas su poeto T. S. Elioto gy- venimu.

Senujų pynybos darbų paroda Klaipėdoje

Spalio 23 d. Klaipėdos Mažosios Lietuvos istorijos mu- ziejuje atidaryta unikali paroda "Klaipėdos krašto pynimai XIX amžiaus pabaigoje - XX am- žiuje".

Pagrindinę parodos dalį sudaro eksponatai iš Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus fondų. Tai - baldai, žemės ūkio inventoriai, buities daiktai, dekoratyviniai pynimai, aviliai ir kita. Šiuolaikinius pynimus parodoje rodo dvi tautodai- lininkės.

Didžiąją dalį pintų ekspona- tų sudaro įvairios paskirties daiktai, naudoti ūkyje ir buityje: pintos sėtuvės, doklai, kretilai, pintinės pašarui. Įvairūs krep- šiai su dangčiais ir be jų plačiai buvo naudojami žvejų ir lau- kininkų ūkyje.

Išskirtinę parodos dalį sudaro iš šiaudų pinti aviliai. Bi- tininkystė buvo svarbus pajūrio krašto gyventojų verslas. Šiau- dinių avilių tėvyne laikoma Vokietija, vėliau jie paplito visoje Europoje. Mažonoje Lietuvoje šiaudiniai aviliai paplito XIX a. trečiajame de- šimtmetyje. Parodoje yra ro- domi kelių rūšių aviliai: ke- puriniai ir cilindriniai.

Ikkarinėje Lietuvoje spira- liniai ir kryžminiai būdu buvo pinamos sėtuvės, krepšiai, kre- tilai, doklai pašarams nešioti, varžos, karbijos, bambės, sū- rinės, duonkubilių antvožai. Dvarų, klebonijų vasaros pa- talpose buvo pintų baldų, vals- tiečių pirkiose - pakabinamų lopšių.

ELTA

Kviečiame paremti TAUTOS FONDA savo darbu ir aukomis. Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siųsti: 351 Highland Blvd. tel/fax (718) 277-0682
Brooklyn, NY 11207-1910 el. paštas TAUTFD@aol.com

Calls to LITHUANIA
from **20.9¢/min**
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445

Atlantic Express corp.
800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851
Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE		
November 3	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 4	Philadelphia, PA	1-2 pm (at St. Andrew Lithuanian Church 1913 Wallace St.)
November 13	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 15	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
November 16	Philadelphia, PA	11-12 noon (at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)
	Baltimore, MD	4-5 pm
November 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
November 19	Putnam, CT	2-4 pm
November 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
November 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$448 r.t.

One way to Vilnius \$319

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

NOVEMBER PICK-UP SCHEDULE

Nov. 3	Philadelphia, PA	12 - 6 pm
	Christmas container loading November 5 th	
Nov. 7	Centerville, MA	3:30 - 5 pm
Nov. 8	Brocton, MA	3:30 - 5 pm
Nov. 9	Lowell, MA	12 - 1 pm
Nov. 9	Lawrence, MA	2 - 3 pm
Nov. 9	Nashua, NH	4 - 5pm
Nov. 10	Worcester, MA	12 - 3 pm
Nov. 11	Hartford, CT	9:30 - 11 am
Nov. 11	Waterbury, CT	11:30 am - 1 pm
Nov. 12	Kennebunkport, ME	3 - 4 pm
Nov. 13	Norwood, MA	6 - 7 pm
Nov. 14	Putnam, CT	1 - 2 pm
Nov. 14	Providence, RI	4 - 5:30 pm
Nov. 16	Albany, NY	7 - 8 pm
Nov. 17	Binghamton, NY	9 - 10 am
Nov. 17	Scranton, PA	12 - 2 pm
Nov. 17	Frackville, PA	5 - 6 pm
Nov. 18	Brooklyn, NY	12 - 3 pm
Nov. 18	Bridgeport, CT	5 - 6 pm

FINAL CHRISTMAS CONTAINER
LOADING NOVEMBER 20 TH

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR

LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164
1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net
web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

New Haven lietuvių Krikšto mama

Judita Kazlauskas į Ameriką atvyko iš Zapyškio, kurį galima rasti važiuojant iš Kauno link Kazlų Rūdos. Tais, 1932 m., jaunutę nuotaką New Havene pasitiko vyro brolis su šeima.

Su vyru Anupru užaugino sūnų Leoną ir dukrą Marijoną. Abu gražiai šneka lietuviškai. Turi net 7 anūkus, 8 proanūkius.

Be savo nuolatinio sunkaus darbo fabrike, ji dar sugebėjo atrasti jėgų ir laiko visuomeninei veiklai. Visą savo gyvenimą Judita dalyvauja lietuvių veikloje. Daug metų buvo atsidavusi Moterų sąjungos Šv. Onos, Šv. Rožančiaus organizacijų narė. Aktyvi Vyčių kuopos narė, kuri išaugo iki 338 narių nuo pat Vyčių sąjungos atkūrimo New Havene.

Judita pasakoja, kad visada dirbo dėl labdarybės, nežiūrėdama sau naudos, norėdama išlaikyti lietuviybę.

Nei vienas didesnis parapijos parengimas neapsieina be Juditos. Ji garsėja kaip puiki pyragų ir auselių kepėja. Man pačiai teko Velykų sekmadienį dalyvauti jos pyragų išpardavime. Jų skonį žino dauguma parapijiečių.

Savo širdies gerumą Judita dalina ir sunkiai sergantiems,

Judita Kazlauskas

juos aplankydamą ir užjausdama mirusiųjų artimuosius.

Daugeliui lietuvių ji yra pagelbėjusi: atvykusiems iš Lietuvos suteikusi pastogę, pavalgydusi, paguodusi. Neveltui Judita vadinama Krikšto mama.

Lietuvoje ji lankėsi 7 kartus. Visada laukiama giminių ir draugų, nes liko tokia pat paprasta ir nuoširdi.

Pas Juditą Kazlauskas mėgsta susirinkti lietuviai. Ji vaišinga, myli žmones, mėgsta muziką. O dainų dainelių senovinių, niekur neužrašytų žino be galo, be krašto.

Likite, Judita, tokia pat energinga ir žvali.

Sigita Šimkuvienė

Rugpjūčio 12 d. virš 150 stovyklautojų susirinko Bolton, MA, (stovyklautojai atvyko net iš Kanados, Floridos ir Hong Kong!) Įsikūrę patogiai ir kūrybingai... Paukštyčių pastovyklė - Varpeliai; vilkiukų pastovyklė - Aidas; skaučių pastovyklė - Muzės; skautų pastovyklė - Dudininkai; prit. skaučių pastovyklė - Dyvos; prit. skautų pastovyklė - Miško aidai; vyr. skaučių pastovyklė - Gitaros; vyčių pastovyklė - Birbynės; štabas - Armonika.

Po įsikūrimo, pirmadienio rytą, stovykla susiskirstė ir lavino skautišką meistriškumą skautaramos metu. Mokėsi apie peilius ir kirvius, pirmąją pagalbą, pionierių kompasus, skautų įstatus, laužus ir mazgus. Buvo galima matyti, ką skautai ir skautės išmoko: nuo paukštyčių ir vilkiukų iki vyr. skaučių ir vyčių - visi galėjo didžiuliais pionierių pavyzdžiais. Prityrę skautai pasistatė supynes, o skautai vyčiai pastatė net veikiančią krosnį. Nepatvirtinti gandai sklido, kad buvo kepta pizza ir brownies. Sesės vyr. skautės ir prityrusios skautės papuošė pastovykles įdomiais vartais.

Nors ir rūpestingai dirbo, stovyklautojai taip pat spėjo ir pašdykauti... Skautai ir skautės mus kas vakarą linksmo. Vieną vakarą skautės parodė savo akrobatinius sumanumus, kai turėjo išpirkti iš skautų savo "prastą" gairę. Vėliavų nuleidime pasirodė ir skautas TD (Tvardarys), kuris kasnakt pasirinkdavo nakvynę kitą, tvarkingą pastovyklę. Kiekviena pastovyklė laimėjo šitą garbę bent vieną kartą.

Skautai ir skautės išskylavo...

yra gauti klausimų lapus dėl emigracijos su prašymu prisidėti auka, tik neaišku, kuriam tikslui toji auka bus panaudota. Taip pat pasipila prašymai aukoti ugniagesių ir policijos pareigūnų šeimoms. Visi tie aukų reikalavimai pasiekia asmenis teisingu adresu. Savaime suprantama, kad telefono abonentų knygos tą darbą palengvina, bet taip pat teko patirti, kad automobilių plokštelių leidimo įstaiga patiekia automobilių savininkų adresus jų prašančioms organizacijoms.

Kartais mano pašto dėžutėje yra net keli aukų prašymai vieną dieną, o savaitės bėgyje susidaro virš dešimties. Savotiškai smalsumo pagauta, pradėjau vesti specialų dienyną, į kurį surašiau aukų prašymus nuo mažiausios sumos. Išvadoje pamačiau, kad, jei pasiūlyčiau visiems aukas, išsemčiau savo viso mėnesio pajamas, nepaliekant man nei maistui, nei pragyvenimui. Tačiau lietuviškos labdaros reikalams visada randu pakankamai pinigų, nes taip man įsako mano lietuviškos sąžinės balsas.

Pamatę laiškanešį, skubėkime atsiimti tai, kas mums reikšminga, reikalinga ir svarbu bei įdomu, o visa kita... į šiukšlyną.

Labai prašome duoti minėtų sutarčių įvertinimą - padėti pašalinti priežastis, kurios sudaro sąlygas kenkti Amerikos įvaizdžiui ir daryti žalą Lietuvai.

Šiais klausimais siunčiau Jums elektroniniu paštu laiškus 2001 m. rugpjūčio 24, spalio 12 ir 17 d., bet tik 17 d. įsitikinau, kaip neaprepiamai daug Jums siunčiama elektroniniu paštu.

Nuoširdžiai laikiu Jūsų pagalbą. Ši laišką JAV ambasada Lietuvoje įteikiau š. m. spalio 22 d.

Kentucky Pulkininkas
Antanas Baskas
Krivių 41-6, LT-2007
Vilnius, Lietuva

Škautiški balsai aidėjo miške

su kuprinėmis ir gera nuotaika, išvyko po pietų ir kitą rytą grįžo išvargę. O kiti lauko virtuvėse skaniai valgė. Ypatingai vyr. skautės, kurios kepė marinuosius šašlikus, ir prit. skautai ir skautės, kurie po troškinto viščiuko ir daržovių pasigardino bananų "laivais" (tirpinti minkštukai ir

atvyko broliai pasipuošę violetiniais kaklaryšiais: Gintas Adomkaitis, Leonas Bernotas, Aleksas Hauser, Alvydas Knasas, Simas Philips ir Aliukas Wolosenko. Įdomu, kaip tie kaklaryšiai atsiranda per naktį...

Jaunesni broliai irgi užsidirbo naujus kaklaryšius, t. y. nauji

pravedė linksmą ir smagų laužą. Jų energija ir entuziazmas uždegė visus linksmai dainuoti garsiai šūkauti.

Sekmadienio rytą stovyklautojai ir vadovai atžygiavo paskutinį kartą atsisveikint, palinkėt laimės ateinantiems metams ir pažadėt sugrįžt 2002 vasaros stovyklai. Stovyklos viršininkai, sesė Gloria Adomkaitienė ir brolis Vytautas Dilba padėjo

Stovyklaujant teko paragauti ir gimtadieninio torto

Pionierių darbai - svarbi stovyklos darbotvarkės dalis

šokoladas bananuose).

Šią vasarą Boltono miške tikrai garsiai aidėjo lietuviškos dainos. Trečiadienį vakare įvyko Dainų laužas. Kiekviena pastovyklė išvaizdino dainą. Buvo įvairių, kūrybingų ir juokingų senų ir pažįstamų dainų interpretacijų. "Aš niekada negalėsiu dainuoti šias dainas neprisimindama šio vakaro", - sakė sesė Lina Subaitienė po to vakaro.

Skautai ir skautės ne tik dainavo ir stovyklavo, bet ir sportavo. Kas dieną stovyklautojai bei vadovai žaidė tinklinį per pamokas ar laisvalaikio metu. O penktadienį visas būrys dalyvavo sporto dienos rungtynėse.

Nepaisant lietučio ir drėgmės, naktiniai žaidimai vyko pirmadienį ir penktadienį. Stovyklautojai lankė per mišką tamsumoje - gaudė vėliavėlę, ieškojo lobyno ir parnešė pilną puoduką vandens, tuo pat metu miške mėginami pabėgti nuo pasislėpusių vadovų.

Vidury savaitės prisipildė ir šeimų pastovyklė Styga. Atvyko net 50 asmenų! Labai greitai auga mūsų skautiškos eilės!

Gaidos stovykla liks kelių vyresniųjų stovyklautojų prisiminimuose kaip ypatinga stovykla: dvi sesės ir septyni broliai davė vyr. skautų vyčių įžodį. Atlikusios programą ir išvargusios, sesės Loreta Kazakaitytė ir Daina Žiaugraitė pasipuošė mėlynais kaklaryšiais. Kitą dieną, išvargę, bet su šypsena,

skautai - Albertas Babinskas ir Rytas Dirsė.

Po iškilmingo uždarymo ir parado skautai ir svečiai džiaugėsi paskutiniu bendru laužu. Sesės Angelika Kazakaitytė, Kristina Lingertaitytė, Daina Maciūnaitė ir Vida Žiaugraitė

visiems vadovams už sumanų vadovavimą ir stovyklautojams už gerą nuotaiką.

Sudiev, sudiev, stovykla, sudiev, sudiev...

Vyr. sk. Dalia Mironaitė,
Laisvės varpo vietininkija,
Philadelphija

Pašto siuntų našta

Aurelija M. Balašaitienė

Ne paslaptis, kad kasdieną nekantriai laukiame laiškanešio, nes jo rankose yra mums įdomi, reikalinga ir naudinga medžiaga. Taip pat gauname įvairių finansinių išpareigojimų, kurie yra mūsų kasdieninio gyvenimo konkreti apraška, nes reikia apmokėti sąskaitas už pasinaudojimą įvairiais patogumais, kaip šildymu, šaldymu, vandeniu ar telefonu. Automobilio ir namo apdrauda taip pat yra būtinai reikalinga. Tačiau ypatingai trokštame gauti mūsų lietuviškos spaudos leidinius, nes jų dėka ne vien susipažįstame su įvairiomis žiniomis, bet taip pat pasijuntame sujungti bendros kalbos, idealų ir minčių apskaitimo saitais. Šalia to, gauname aukų prašymus iš įvairių lietuviškų organizacijų, kurias remti esame ir moraliai, ir tautiniai įpareigoti. Lietuvių ateivių bangos įsteigė eilę naudingų ir reikalingų organizacijų, kurių veiklos sėkmė priklauso nuo mūsų paramos. Šalia labai įtakingos ir veiklios Lietuvių Bendruomenės, kuri šiais metais šventė savo įkūrimo penkiasdešimties metų jubiliejų, turime ir

tokias organizacijas, kurios remia jau virš dešimties metų nepriklausomybėje gyvenančią Lietuvą, kaip "Lithuanian Mercy Lift" ir kitas.

Deja, mus beveik kasdieną pasiekia daugybė aukų prašymų iš įvairiausių Amerikos labdaros ir veteranų organizacijų. Ar ne keista, kad ateina reikalavimai remti Amerikos karo veteranus, nors jie yra vyriausybės pilnai aprūpinami. Taip pat ateina aukų reikalavimai iš įvairių vienuolynų su prašymais remti indėnų vaikus ar Afrikos pamestinumus. Aukų taip pat reikalauja vėžio ir širdies lygų bei aklių organizacijos, o prieš kelis metus paaiškėjo, kad vienos tos organizacijos prezidentas išėikvojo milžiniškas sumas pinigų... Lygiai nepašalinami yra ir pensininkai, kurių organizacija reikalauja piniginių paramos, kovojant už kompensaciją pensininkams, gimusiems tarp 1920 ir 1925 metų, nes jiems socialinio draudimo kompensacija esanti sumažinta. Taip vadinama "Senjorų koalicija" reikalauja ir nario mokesčio, ir aukų. Keisčiausia

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui George W. Bush

(atkelta iš 6 psl.)

sulaukė minėto JAV Valstybės sekretoriaus nurodymo, Senato riau nerimo dėl „Williams“ investicijų.

Minėtos keturių sutarčių nuostatos ne tik apunkina įgyvendinti Jūsų viltį, bet ir sudaro sąlygas prisidengus Amerikos vardu ir kai kurių jos politikų neįsigilinimui ir reikalo esmę, kenkti Amerikos įvaizdžiui.

Šios sutarčių nuostatos be JAV administracijos pritarimo negali būti pakeistos: Lietuvos ministrai 2001 m. pradžioje rei-

kalavę iš „Williams“ Amerikos standartus atitinkančio valdymo Lietuvos Prezidento buvę atleisti.

Labai prašau Jus, kad JAV įvertintų minėtų sutarčių nuostatas ar jos neprieštarauja verslo etikai. Lietuvos Konstitucinis teismas 2000 m. nutarė, kad įstatymų šešios nuostatos, kuriomis remiantis buvo sudarytos minėtos sutartys, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos bendro labo vertybei. Kiek žinau, ši vertybė įtvirtinta ir JAV Konstitucijoje.

Dvidešimt vienerių metų
mirties sukaktis

Neteko Tau sugrįžti į numylėtą
Tėviškę - Uteną, Gudėniškę,
Amžina Tėvynė taip
Anksti, netikėtai
Priglaudė Tave...

Š. m. lapkričio 5 d. sueina dvidešimt vieneri metai,
kai Viešpaties pašauktas
užbaigė šios žemės kelią

A. + A.
Muzikas MYKOLAS CIBAS

Šviesiam jo atminimui bus aukojamos mišios už jo sielą:

-- Brooklyn, NY, lietuvių pranciškonų koplyčioje
lapkričio 8 d.;

-- Lietuvoje, Utenos bažnyčioje lapkričio 5 d.

Nuoširdžiai prašau gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. MYKOLĄ savo maldose, kad Viešpats suteiktų jo sielai amžiną šviesą.

Žmona Eufemija

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Lietuvių Pranciškonų vienuolyne Brooklyne Vėlinių dieną prasideda mišių novena už mirusius. Prašome savo intencijas gražinti vienuolyno adresu iki lapkričio 2 d.

BALFo New Yorko skyrta valdyba (Vitas Katinas, Zignias Dičpinigaitis, Antanas Pumputis) spalio pradžioje pradėjo aukų rinkimo vajų. Nariams ir buvusiems aukotojams buvo išsiuntinti laiškai. Vajus tęsiamas visą lapkričio mėnesį. Aukus prašome siųsti: United Lithuanian Relief Fund of America, P. O. Box 210081, Woodhaven, NY 11421.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Vargonų muzikos koncertas-rečitalis įvyks mūsų parapijos bažnyčioje š. m. lapkričio 11 d., 4 val. popiet. Vargonais gros **muzikas Virginijus Barkauskas**. Tai bus džiaugsmo šventė, išgijus gerus Allen firmos naujus vargonus. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Pokalbiai su lektorais ir kitais parapijiečiais, kurie įdomiausi sekmadienio skaitiniais ir evangelijos tekstais, prasidėjo trečiadienį, spalio 24 d. Pokalbiai vyks kiekvieną trečiadienį parapijos salėje 7:30 - 9 v. v.; bus nagrinėjami viršminėti tekstai ir aptariama, kaip jų mintys liečia kiekvieno tikinčiojo asmeninį gyvenimą. Kas ta tema įdomiausi, prašome įsijungti į pokalbius.

Suaugusiųjų įvedimo į krikščionybę kursas yra planuojamas ir šiais metais. Pamokos lietuvių kalba prasidės parapijos klebonijoje. Šis kursas tęsis nuo pirmosios advento savaitės iki Velykų laikotarpio vieną kartą per savaitę; pamoka užtrunka apie pusantros valandos. Kas įdomiausi šiuo kursu, prašome skambinti į kleboniją tel. (718) 326-2236 dėl daugiau informacijų.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, lapkričio 11-15 d. dalyvauja Washington, DC, rudėniniuose JAV vyskupų konferencijos posėdžiuose.

JAV LB Kultūros Tarybos Premijų šventė įvyks lapkričio 24 d., šeštadienį, Los Angeles mieste. Globoja LB Los Angeles apylinkė ir specialus komitetas.

New Yorko lituanistinė Maironio mokykla šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Ta proga rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak. Plattdeutsche Parko restorano banketų salėje. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

ELIZABETH, NJ

"Ainiai", lietuviškos muzikos ansamblis iš Kauno, koncertuos Amerikoje lapkričio 8 - 27 d. New Jersey ir New Yorko lietuviams šis ansamblis pasirodys lapkričio 18 d. Šv. Petro ir Povilo salėje Elizabeth, NJ, 1:30 val. popiet. Prieš koncertą, tuoj po mišių bus galima skaniai pavalgyti lietuviškų valgių.

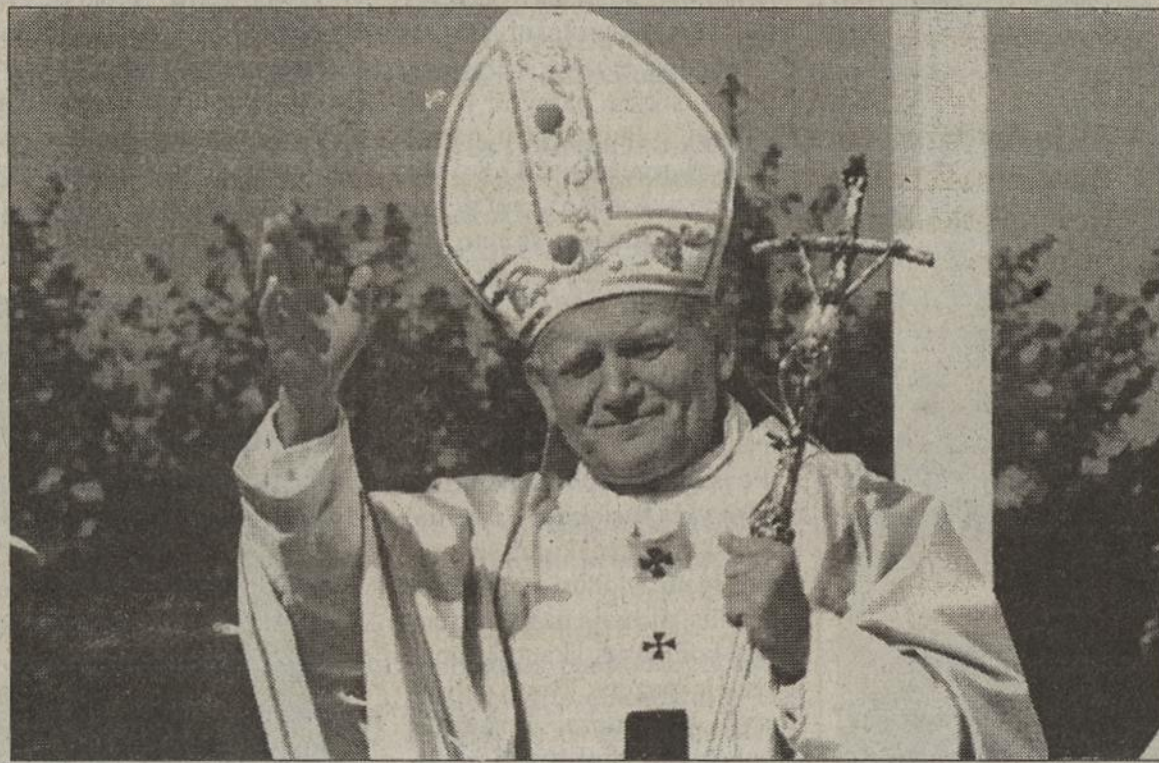
"Ainiai" yra nuostabus profesionalus kolektyvas, šiemet atžymintis savo veiklos dešimtmetį. Ansamblio įkūrėjas ir vadovas - birbynininkas, kompozitorius Jonas Urbonas. Kolektyvą sudaro 6 profesionalai muzikantai, kiekvienas grojantis bent po keletą instrumentų.

Su ansambliu kartu atvyksta Lietuvos Nacionalinės operos ir baleto teatro solistai Rasa Jazukonytė ir Česlovas Nausėda bei Kauno muzikinio teatro solistas Juozas Janušaitis.

Bilietai suaugusiems po 12 dol., jaunuoliams 13 - 19 metų - 6 dol. vaikams iki 13 m. - nemokamai. Dėl bilietų kreiptis į: J. Jasaitienę tel. (908) 241-3491; R. Radzevičių - (973) 439-1169. Bilietų bus parduodama tik 300, nes salė daugiau netalpina.

JONO PAULIAUS II PONTIFIKATUI - 23-JI METAI

LAIMA PANGONYTĖ

Šv. Tėvas Jonas Paulius II

Spalio 14 d. Šv. Petro aikštė. Vidurdienis. Kaip paprastai, 12 val. iš savo darbo kambario pro langą kalba popiežius Jonas Paulius II. Aikštėje daugybė žmonių. Daugelio rankose rožančiai. Negirdėti "Viva Papa". Dabar visi kartoja "Pace, pace!". Šiuo žodžiu popiežius kreipėsi ne tik į susirinkusiuosius, bet ir į tuos, kurie vykdė teroro aktus rugėjo 11 d. New Yorke, sunaikindami apie 6 tūkstančius žmonių, ir į tuos, kurie bauddami teroristus, šiandien meta bombas ir ant nekaltų žmonių Afganistane.

Popiežiaus Jono Pauliaus II reiklų "Pace!" pakartojo ir tie, kurie 24 km ėjo iš Perugijos į Asyžius. Šioje eisenoje dalyvavo 150 tūkšt. žmonių. Jie reikalavo: pirmiausia - taika, paskui - teisingumas.

Italijoje žmonių atsakingumas už savo vaikų ateitį šiomis dienomis išaugo. Atrodo, tarsi jie laikytų žmogiškumo egzaminą iš Pasaulio žmonijos istorijos. Manoma, kad provokacijos pasitelkiant religiją ir terorizmą bei bombų lietu ant teroristų ir jų vado Bin Ladeną gali sukelti Trečiąjį pasaulinį karą.

Taigi popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikatui sukanka 23 metai.

Iš viso Vatikano istorijoje buvo 264 popiežiai. Pijus IV pontifikate išbuvo net 32 metus (1846 - 1878), Leonas XIII - 25 metus (1878 - 1903). Popiežius Jonas Paulius II užima trečiąją vietą, pasidalydamas ją su Hadrijonu I (772 - 795), Pijumi VI (1775 - 1799, Pijumi VII (1800 - 1823).

Kai 1978 m. spalio 16 d. Karolis Voityla buvo išrinktas popiežiumi ir pristatytas susirinkusiai miniai aikštėje, jis, žemai nusilenkęs iš Šv. Petro bazilikos balkono pasakė: "Esu iš tolimos šalies. Kalbėsiu itališkai su klaidomis. Tikiuosi, jūs mane palaiyksite".

Šitokia šilta žmogiška Jono Pauliaus II kalba sulaukė audringų plojimų. Kažkas yra pasakęs: "Šis popiežius dar nesuklydo"... Mano nuomone, visus buvusius popiežius iki Jono Pauliaus II galima būtų suskirstyti į "vaticanistus" ir "pasauliečius".

Vieni reiškėsi religinės valstybės viduje, skelbdami krikščioniš-

kas tiesas iš savo laiko pozicijų, stiprindami bažnyčios vaidmenį tarp tikinčiųjų, puoselėdami religinę kultūrą Vatikano rūmuose.

Iš pirmųjų paminėtini Bonifacas VIII, 1300 m. įprasminęs Šv. Durų tradiciją, Sikstas IV, 1475 m. pastatęs Siksto koplyčią popiežiams rinkti, Sikstas V, 1585 m. padėjęs architektūrinius pagrindus Romai atkurti. Jo pradėtus darbus vėliau tęsė Urbonas VIII, Aleksandras VII, kurie pastatė didžiausią pasaulyje Šv. Petro baziliką ir ją išpuošė to meto menininkų darbais.

Kiti buvo istorinėse kryžkelėse pasaulinių įvykių dalyviai. Nuo jų pozicijų aktyvumo, nuomonės reikimo priklausė tuometinė įvykių eiga, kuri kartais būdavo dramatiška ir pavojinga.

Popiežius Leonas I buvo pirmasis, išėjęs už Vatikano ribų. Jis 452 metais sustabdė barbarą Atilą iš Sicyon prie Mincio upės, netoli Veronos, kuris ėjęs sunaikinti Romos, pakeliui viską plėšdamas ir griaudamas.

Pijus IX ilgiausiai išbuvus pontifikate - net 32 metus. Jis pasitarė krikščionybę sutvirtindamas, 1854 m. priimdamas dogmą apie besilaukiančią Šv. Mariją be pradinės nuodėmės (kuria vėliau patvirtino stebuklas Liurde), jo laikais įvyko pačios Vatikano valstybės istorinė drama (vienos valandos karas su Italija 1870 m. rugėjo 20 d., kai jai jungiant savo karalystes Vatikanas praranda Romą. Vatikano teritorija siekia tik pusę kvadratinio kilometro). Tarp kitko, konkordatas dėl tokių Vatikano teritorijos dydžio buvo pasirašytas tik 1929 m.

Sudėtingas buvo Pijaus XII pontifikatas (1939 - 1958). Viena vertus, jis atliko daug gerų darbų (išskėlė šv. Petro palaikus 1950 m. iš pirmosios bazilikos lygio ir padėjo juos po pagrindiniu popiežiaus altoriumi šv. Petro bazilikoje). Neseniai buvo pasiūlyta paskelbti jį šventuoju, bet dėl jo kandidatūros žydai pareiškė pretenzijų, esą Pijus XII karo metu nepakankamai aktyviai ir aiškiai paskelbė pasauliui apie Hitlerio žiaurumus prieš žydų tautą, be to, teisiąnt Nuerebergo proceso karinius nusikaltėlius prašė pasigailėti.

mo. Visų mėgstamas popiežius Jonas XXIII buvo vadinamas "Papa buono", t. y. gerasis. Jo laikais Vatikanas pradėjo bendrauti su buvusią Sovietų Sąjungą. Jis buvo susitikęs su Chruščiovo žentu žurnalistu Adžukėjumi; turėjo įvykti susitikimas su pačiu Chruščiovu, bet istorija pakeitė kryptį: Chruščiovas buvo nušalintas nuo valdžios, o Jonas XXIII 1963 m. birželio 3 mirė.

Manau, kad popiežius Jonas Paulius II skiriasi nuo buvusių popiežių tuo, jog savo dvasinę programą - dialogą tarp religijų, politikų, valstybių, paprastųjų tikinčiųjų įgyvendino savo 95-se kelionėse (nesilankė tik Maskvoje ir Pekine), daug kur rizikuodamas gyvybe.

Jo globalinis paprastumas, pripildytas charizmatinės šilumos, užburė ir tuos, kurie norėjo pakelti ranką prieš jį, o kitiems šis popiežius tapo gailestingumo šaltiniu, daugeliui padėjusiu rasti kelią prie Dievo.

Esu gavusi laišką iš Mažeikių, kur nagrinėjamas popiežiaus Jono Pauliaus II geneologinis medis iš motinos pusės. Manoma, kad popiežiaus senelė Ona Liaubaitė buvo ištekėjusi už Juozapo Kačerausko. Vėliau jie, bėgdami nuo caro kariuomenės, persikėlė gyventi į Sileziją Lenkijoje, ten gimė Emilija Kačerauskaitė, kuri ištekėjo už karininko Voitylos (būsimo Karolio Voitylos tėvai). Emilija 1929 m. gimdydama dukrelę mirė, kai Karoliui buvo devyneri metai.

Kaip žurnalistė prie Šv. Sosto, papasakojau šią istoriją vienuolei seselei Joanai, kuri išklausiusi visai nustebo ir pasakė: "Girdėjau, kad popiežius, kai lankėsi Lietuvoje, pasimeldęs pre šv. Marijos paveikslu Aušros vartuose pasakė: "Sveika Marija - mano motina mane mokė lietuviškai".

Net jei tai būtų prasimanyta, manau, kad mes turime jam šią dieną padėti, kaip kad jis yra mums nekarta padėjęs, audiencijų metu ypatingai pagerbdamas Lietuvą. Nepalikime jo vieno, prašančio taikos, ir atsiminkime, kad per visus 23 pontifikato metus jo credo buvo: "nebijokite"

"Lietuvos Aidas", nr. 240

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Sutelkiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Mary O'Connor, Ridgewood, NY, **aukojo 20 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitę. Galima gyventi šeimose. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai (71) 894-1352. (sk.).

Reikalinga moteris vieną kartą savaitėje **išvalyti 6 kambarių namą**. Skambinti (516) 785-0170, palikti žinutę (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, lapkričio 17 d., nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, **lapkričio 18 d. nuo 12 iki 3 val. popiet.** "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovas New Yorke yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.).

Išnuomojamas kambarys dirbančiam vyrui ar moteriai nuo lapkričio 1 d. prie L požeminio traukinio Myrtle Ave. stoties. Galima naudotis virtuve. Skambinti po 9 val. vak. tel. (718) 235-1702. Galite atsakove palikti žinutę. (sk.).

NAUJOVĖ NEW YORKE: kelių rūšių juoda duona, taip pat baltesnė plikytą, importuota iš Lietuvos, gaunama: Baltic Star Food Production parduotuvėje, 87-18 112th St., Richmond Hill, NY 11418. Tel. (718) 846-9094. Parduotuvė atidaryta 7 dienas savaitę. (sk.).

New Yorko Maironio Lituanistinė Mokykla

nuoširdžiai kviečia visus į

50 METŲ JUBILIEJINĮ BANKETĄ,

kuris įvyks

2001 m. lapkričio 17 d., 7:00 val. vak.
Plattdeutsche Park restorano banketų salėje
1132 Hempstead Turnpike, Franklin Square, NY

Kokteilių ir šilta vakarienė

Programoje:

Aldona Stasiulevičiūtė – populiariausių lietuviškų estradinių dainų atlikėja ir Maironio lituanistinės mokyklos jaunimas.

Stalų bei vietų malonėkite rezervuoti skambinant

Vidai Jankauskienei – (718) 849-2260

Astai Lukoševičiūtei – (718) 849-6083

Čekius rašyti Lithuanian Educational Council ir siųsti: Astai Lukoševičiūtei

87-38 95th St., Woodhaven, NY 11421

Įėjimo auka: \$50.00 - vaikams nuo 6-12 metų: \$10.00

Šokiams gros Romas Telšinskas

Visi nuoširdžiai kviečiami įsijungti į mūsų parapijiečių džiaugsmo šventę, išgijus bažnyčioje naujus vargonus. Ta proga vyks

DEDIKACIJOS REČITALIS

vargonais gros muz. VIRGINIJUS BARKAUSKAS

sekmadienį, lapkričio 11 d., 4 val. popiet
V. Atsimainymo bažnyčioje
64-15 Perry Avenue
(Msgr. Frank Bulovas Ave.)
Maspeth, NY

Auka 15 dol.
Vaikams 5 dol.
Po koncerto - vaišės salėje

Kleb. kun. James T. Rooney
Vik. kun. Vytautas Volertas

Paskirtas naujas Apaštalinis nuncijus Baltijos šalyse

2001 m. spalio 25 d. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II Apaštalinio nuncijumi Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje paskyrė arkivyskupą **Peter Stephan Zurbruggen**. Pateikiame Jūsų dėmesiui naujo nuncijaus biografinius duomenis.

Arkivyskupas Pater Stephan Zurbruggen gimė Brig mieste (Šveicarijoje) 1943 m. rugpjūčio 27 d. Kunigystės šventimus priėmė 1969 m. spalio 10 d. Jis turi Kanonų teisės daktaro laipsnį. Šventojo Sosto diplomatinėje tar-

nyboje P. S. Zurbruggen pradėjo darbuotis 1975 m. kovo 5 d. Sekmingai savo darbą atliko Popiežiaus atstovybėse Bolivijoje, Vokietijoje, Urugvajuje, Prancūzijoje, Pietų Afrikoje ir Indijoje. 1993 m. lapkričio 13 d. buvo paskirtas Apaštalinio Delegatu Mozambikui. 1996 m. vasario 22 d. pakeltas Apaštalinio nuncijumi Gruzijoje, Armėnijoje ir Azerbaidžane.

Arkivyskupas Peter Stephan Zurbruggen moka vokiečių, italų, prancūzų, ispanų ir anglų kalbas.

Ligšiolinis Apaštalinis nuncijus Baltijos šalyse arkivyskupas Erwin Josef Ender buvo paskirtas apaštalinio nuncijumi Čekijos Respublikoje ir išvyko iš Lietuvos š. m. rugpjūčio 15 d. Nuo jo išvykimo iki šiol Šventojo Sosto atstovybei vadovavo laikinasis reikalų patikėtinis monsignoras George Antonysamy.

Apie naujojo apaštalinio nuncijaus atvykimą bus informuota atskirai.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas